

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 8 K na leto

VI. zvezek.

V Ljubljani, junij 1917.

XXXIV. letnik.

Formalne stopnje v govorih.

Izšla je nova knjiga o govorništvu, o kateri mora tudi »Duhovni Pastir« izpregovoriti. Knjiga ima naslov: »Homiletische Formalstufentheorie«¹ in govori o tem, kako naj bi se formalne stopnje, ki so se dobro obnesle pri katehezah, uporabljale tudi v govorih. Kakor so brez dvoma formalne stopnje dokaj dvignile kateheziranje, tako naj bi pomagale po želji pisateljevi te stopnje tudi govorništvu do novega viška in ugleda. Pisatelj meni (conf. str. 23), da je eden glavnih vzrokov, da cerkveno govorništvo nima zaželenih uspehov, to, ker se je govorništvo premalo naslanjalo na psihološke zakone. Potemtakem je najboljši pripomoček proti temu nedostatku teorija o formalnih stopnjah, ki je zgrajena predvsem na psihologiji poslušalcev. Raditega predlaga pisatelj, naj bi bil vsak govor večalimanj sestavljen po teh-le formalnih stopnjah:

1. Kot pripravo in temelj za prvo formalno stopnjo mora imeti vsak govor takozvano predstopnjo ali začetek govora (Predigtbasis), ki »ima namen pritegniti poslušalce k govoru in vzbuditi v poslušalcih zaupanje in naklonjenost do govornika« (str. 40). Predstopnja je torej identična z dobrim uvodom, o katerem pravi Slomšek: »Uvod ima poslušalce nakloniti, da bodo besedo radi poslušali.«²

2. Šele na predstopnjo mora opreti govornik prvo formalno stopnjo, ki ima za cilj, da poslušalce o resnici pouči in prepriča. Ker je to delo zelo obsežno, zato se deli prva stopnja v več podstopenj. a) Resnico je treba (najprej) tako podati, da jo more vsakdo umeti (str. 46.). V to služi prva predstopnja — nazorno podavanje. b) Podano res-

¹ **Homiletische Formalstufentheorie.** Eine neue homiletische Methode nach psychologischen Grundsätzen von Dr. theol. et phil. Nico Cotlarciuc. 8°. Str. X. + 104. Paderborn, 1915. J. Schöningh. M 2'60.

² Slomšek: Vaje cerkvene zgovornosti. (Zbrani spisi, VI. knjiga, str. 29.)

nico je treba razložiti. To se godi v drugi podstopnji — razlagi (abstrakciji, ilustraciji). »Die Erklärung erscheine bald als Erörterung oder Darlegung, bald als Beschreibung oder Schilderung, bald als Veranschaulichung durch Gleichnisse und Beispiele (str. 48.). c) Z drugo podstopnjo je tesno zvezana tretja podstopnja — zavračanje zmotnih pojmov (Anknüpfung). Pisatelj ji je dal to-le nalogo: »Es sollen die Irrtümer, welche an der Tagesordnung sind, berücksichtigt und behandelt werden« (str. 51.). d) Končno mora govornik resnico utemeljiti, oziroma laž zavriniti tako, da so vsi poslušalci popolnoma uverjeni in prepričani o zmoti, oziroma resnici. S to podstopnjo — dokazovanje in zavračanje — je tudi zaključena prva formalna stopnja, zakaj cilj »ut veritas pateat« je dosežen.

3. Druga formalna stopnja je vzbujanje č u v s t e v (afektov). Ni dosti, da poslušalci resnico poznajo, ampak se morajo zanjo tudi ogreti, morajo resnico vzljubiti, zmoto pa zasovražiti. To nalogo ima druga stopnja. Pa katera sredstva, katera pota naj ubere govornik v ta namen? Najprej našteva pisatelj »dosedanja dobra, pa ne zadostna sredstva za vzbujanje č u v s t e v«; moralno vzorna osebnost pridigarjeva; toplo č u v s t v o naj veje iz vse pridige; treba se je ogibati vsega, kar ne bi bilo primerno ali spodobno (schicklich, decorum); govor naj bo formalno dovršen v sestavi in prednašanju; govornik mora bil sam prevzet od č u v s t e v. Vsa ta sredstva napravijo poslušalcem govor prijeten, privlačen, a jih še ne navduše za resnico samo. V ta namen je treba drugega sredstva in to sredstvo je virtualno vzbujanje č u v s t e v (virtuelle Gefühlsanregung). Vsako č u v s t v o se namreč naslanja na predstavo ali na cel kompleks predstav. In čim lepša je predstava o kaki stvari in čim več dobrega nam kaže o dotični stvari, tem večje in globokejše je č u v s t v o, ki izhaja iz one predstave. Ako hočemo tedaj vzbuditi n. pr. č u v s t v o ljubezni ali sovraštva do kake stvari, moramo dotično stvar prav živo opisati, zlasti njene lepe in dobre, oziroma grde in slabe strani, in to je virtualno vzbujanje č u v s t e v. Za vsako vrsto č u v s t e v se mora govornik posluževati drugih predstav in predmetov in o tem govori avktor v poglavju »Vzbujanje raznih č u v s t e v«.

4. Tretja stopnja: pridobitev volje. Razum že jasno gleda resnico, srce že gori zanjo, toda govornik še ni dosegel svojega pravega cilja, za katerega pravzaprav govori, da bi namreč poslušalci ono resnico tudi udejestvili, jo izpeljali v dejanju. Sicer je že vse pripravljeno za ta cilj, a dosežen še ni, v to je treba pridobiti še voljo poslušalcev, kar je ravno delo tretje formalne stopnje. Toda voljo morejo potegniti za seboj le manjše ali večje vrednote. Zato mora govornik v tem delu iskati in podajati razne take vrednote, pa tudi pot, kako je te vrednote mogoče doseči. Podaja pa govornik poslušalcem te vrednote v obliki motivov ali pa v obliki zgledov.

To je v kratkem jedro naše knjige o homiletičnih formalnih stopnjah. Če naziva avktor to razpravo »eine neue homiletische Methode«, mu tega pač ne moremo pritrditi razen glede izrazov. Zakaj če odpremo razna druga homiletična dela (mi predvsem dr. Fr. Ušeničnikovo »Homiletiko«¹⁾), najdemo v njih popolnoma iste misli, ista načela, samo druge izraze. Predstopnja odgovarja običajnemu uvodu. Dr. Ušeničnik stavi nanj prav iste zahteve v svoji »Homiletiki« (str. 51), kot pa Cotlarciuc na strani 40. Tudi o prvi formalni stopnji lahko bereš pri dr. Ušeničniku, in sicer o nazornem podavanju (str. 17), o razlaganju (str. 22), o dokazovanju (str. 23), o zavračanju zmot (str. 30). Tudi vzbujanje čuvstev pozna dr. Ušeničnikova »Homiletika«. Dr. Cotlarciuc smatra zlasti virtualno vzbujanje afektov za nekaj povsem novega, a to vzbujanje afektov že davno pozna stara šola pod imenom »amplifikacija«, o kateri razpravlja tudi dr. Ušeničnik na str. 39. Nadalje zahteva dr. Cotlarciuc, da morajo biti v vsakem govoru obsežene vse tri formalne stopnje, zato da so pri govoru zaposlene vse duševne moči, češ, da je stara šola to zanemarjala v svoji »nepsihološki maniri«. Pa tudi ta zahteva je že stara. Res, da niso v vsakem govoru vse tri stopnje v enaki meri razpredene, a obsežene morajo biti v vsakem govoru, četudi ne v enaki meri. To je že nauk stare šole. V didaskaličnih govorih predvsem prevladuje prva formalna stopnja, a dr. Ušeničnik pristavlja, da »moramo tudi v didaskaličnih govorih vplivati na voljo; toplo čuvstvo naj preveva ves govor, četudi ne v isti meri kakor v parenetiških govorih« (str. 58). In na strani 59. pravi: »Afektivni moment ne sme ob koncu govora nikoli izostati.«

Knjižica se mi zdi kot zelo primeren klic, na katera najvažnejša načela naj se pridigarji v svoji službi resno ozirajo, da bodo mogli doseči večjih uspehov. Navedena načela so sicer stara, a često žalibog samo na papirju, v praktičnem izvajanju so premočokrat popolnoma nepoznana, kakor izborno opisuje naš avktor v začetku svoje knjige. Zato je dobro in celo potrebno, da se najvažnejša načela govorništva v tej ali oni obliki večkrat obnove, kar vedno nekoliko podžge govornike v korist poslušalcem. Ta sad upam tudi od zgoraj omenjene knjige.

Franc Vavpetič.

¹⁾ Gl. »Duh. Pastir« l. 1913. in 1914. Tu citiram po ponatisu.

Praznik presv. Rešnjega Telesa.

Kaj prosimo letos Jezusa pri procesiji.¹

Predragi v Kristusu! — »Nekoč je Jezus stopil ob Genezareškem jezeru iz čolna in je videl veliko množico. In se jih je usmilil, ker so bili kakor ovce brez pastirja in jih je začel učiti. In ko je bilo že pozno, so stopili njegovi učenci k njemu in so rekli: Ta kraj je samotен, in dan je že pretekел; spusti jih, da gredo v bližnje trge in vasi in si kupijo kaj jesti. Jezus pa je odgovoril: Nimamo tukaj več kakor pet kruhov in dve ribi. In jim reče: Prinesite mi jih semkaj! In jim je ukazal, da naj reko vsem sestri truma pri trumi na zeleno travo. In vsedli so se vrsta za vrsto po sto in po petdeset. In je vzel petere kruhe in dve ribi in je pogledal v nebo in je blagoslovil in razlomil kruhe in jih dal učencem, učenci pa množicam. In vsi so jedli in so se nasitili.« (Mat. 14; 4. sq.; Jan. 6; 34. sq.)

Tudi mi, predragi v Kristusu, smo tako množica. Tudi mi se zbiramo okrog Kristusa, in zlasti danes pri procesiji bomo spremili svojega kralja in Gospoda, ki nam da vse, ki je naš »dobri pastir«. Kaj bomo prosili danes svojega milostljivega kralja? O le veliko ga prosimo, zlasti letos v teh težkih časih! Le veliko ga prosimo, saj on je za vse dovolj bogat!

Prosimo ga zlasti trojnega blagoslova:

I. da bi blagoslovil naša polja in vinograde;

II. da bi blagoslovil naše domove;

III. da bi blagoslovil vso našo domovino!

Prosimo tega trojnega blagoslova; in če nam ga bo Gospod dal, česa nam bo manjkalo? Ničesar ne, kakor pravi psalmist (Ps. 22. 1—4.): »Gospod je moj pastir in ničesar mi ne bo manjkalo! Na pašnik tja me je postavil; ob vodi, ki poživlja, me je zredil. Mojo dušo je izpreobrnil; na pot pravice me je peljal. Torej, akoravno bi hodil po smrtni senci, se ne bom bal hudega, ker si Ti z menoj!«

I. Gospod, daj, blagoslovi naša polja!

»Nekoč je šel Jezus skozi setve; njegovi učenci pa so bili lačni in so začeli klasje osmukavati in jesti.« (Mat. 12. 1.) Tudi danes gre naš Gospod Jezus Kristus skozi naše setve. Na naše polje gre, med pšenico našo, da blagoslovi to širno polje, da blagoslovi vinske gore, in lepo veljajo o

¹ Primerno tudi za dan vednega češčenja v župniji ali za druge evharistične pobožnosti.

tem pohodu Gospodovem besede psalmistove: »Veseli se polje in vse kar je na njem! Radovala se bodo vsa drevesa v gozdih pred obličjem Gospodovim.« (Ps. 95; 12, 13.) Da, danes se veseli polje, ker gre čezenj On, ki je Gospod njegov, On, ki daje pšenici klas in trti grozd, On, »ki naj ga vesoljna zemlja moli in mu prepeva«. (Ps. 65; 4.)

In ko bomo šli tudi mi, da spremimo svojega Gospoda čez naša polja, pa se bo morda temu in onemu vrinila misel, kako, da nam ta dobri Bog, »ki vse napolnjuje z blagodarom«, kako, da nam vselej vsega ne da v izobilju. Kako, da nam celo včasih odtegne svoj blagoslov pri našem delu? — Dasi se mi ne moremo in ne smemo vmešavati v neskončno modre in pravične sodbe božje in jih ne moremo doumeti, gotovo smo pa dostikrat in nemara največkrat mi sami tega krivi.

»V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.« Tako je govoril Bog Adamu; in Adam je jedel kruh v potu svojega obraza, in tudi mi ga morda jemo v potu svojega obraza. Pa Adam ga je jedel v potrpežljivosti; — kako pa mi? Ali nam ni delo najtežja in neznosna butara? Kot bi bili pozabili, da Bog od nas zahteva dela. Kot bi bili pozabili na besede sv. pisma, »kdor ne dela, naj tudi ne je.« Kot bi ne vedeli, kako je delal v delavnici svojega rednika sv. Jožefa tisti, ki gre danes čez naše njive, da jih blagoslovi. Pojdite le na naša polja, pojdite v naše vinograde in slišali boste k l e t v e, ki spremljajo vsako delo. Kako naj ti zraste iz semena blagoslov, če ga pokladaš s kletvijo v zemljo? Kako naj ti rodi mati zemlja blagoslov, če si že vso preklel? O če bi mi vzeli s ponižnim srcem delo za pokoro, pa bi nam zemlja rodila več blagoslova. Izpolnile bi se nad nami psalmistove besede (Ps. 125; 5, 6.): »Kateri sejejo s solzami, žanjejo z veseljem. Hodijo in jokajo, ko sejejo svoje seme; pridejo pa z veseljem in nesejo svoje snope.« — In da bi pozabili na trud, da bi si olajšali breme dela, ki se ga ne morejo popolnoma iznebiti, si krajšajo čas dela z g r d i m g o v o r j e n j e m. Na pričo kličem vas same, pa mi povejte, kdaj se več kvanta, kdaj se bolj umazano govori, kdaj se več nedolžnih src pohujša kot takrat, ko se dela po vinogradih! In ko se spravlja s travnikov, ko se spravlja s polja, ko se spravlja iz vinogradov — ali ni toliko čistih duš, ki so postale čez noč satanove? Ali se takrat najbolj ne časti satan z g r d i m i g r e h i, »ki bi se med vami niti imenovati ne smeli«? In gospodar in gospodinja, vidva to vesta. Vesta tudi, da je vajina dolžnost, da pazita, da je v vaših hišah vse pošteno, da so poštene vaši posli, da so poštene vaši najemniki. Kako moreta pričakovati blagoslova, če pustita, da se v takih dneh namesto pravega veselja šopiri v vaši hiši nečisto veselje, da se namesto nedolžne šale in vesele pesmi sliši v vaši hiši umazana kvanta in nesramna popevka, da se namesto Boga hvali satan?

Kar pa nam Bog da, ni naša popolna, neomejena last, ampak deliti moramo s siromakom, če imamo sami dovolj. »Daj nam danes naš vsakdanji kruh«, tako moliš v oče-našu. Ne samo za sebe, ampak za vse prosiš kruha. In če ga imaš, ali ni tvoja dolžnost, da ga deliš s tistim, ki si ga ne more prislužiti, s tistim, ki nima polja in ki nima moči, da bi delal. In zlasti zdaj v sili pomagajmo drug drugemu! Bog nam je sicer prizanesel in nas varuje, da po naših krajih ne divja vojska. Varuje nas, da ni tudi pri nas tako, kot je po toliko razdejanih krajih, o katerih bi se rekle lahko besede Jeremija preroka (Žal 2; 11, 12.): »Moje oči pešajo od solz, osrčje se v meni trese: ker otroci in dojenči po mestnih cestah koprnijo. Svojim materam so rekli: kje je kruh in vino, ko so kateri ranjeni omedlevali po mestnih cestah, ko so v naročju svojih mater svoje duše izdihovali.« Spomnimo se teh nesrečnežev s kakim darom: naši bratje so po Kristusu, čeprav jih ne poznamo! Pa tudi med nami je dosti gorja in dovolj pomanjkanja: spomnimo se tudi tistih bratov, ki trpe pomanjkanje vsak dan pred našimi očmi!

Če bomo sklenili, da bo odzdam za naprej utihnili kletev in kvanta na naših poljih, da bomo delili darove svojih njiv s tistimi, ki so v pomanjkanju, potem šele se smemo z mirno vestjo uvrstiti v procesijo in prositi: »Usliši nas Bog, naš Zveličar, ti zaupanje vseh pokrajin zemlje! Ti obiskuješ zemljo in jo napajaš in jo silno bogatiš. Blagoslavljaš leto, in tvoje polje je napolnjeno z rodovitnostjo, in hribci se ogrinjajo z veseljem. Napoji brazde (z blagoslovom), pomnoži (njih) sad!« (Ps. 64.)

O Gospod, daj, blagoslovi naše domove!

Ko je prišel Jezus v Jeriho, ga je spremljala velika množica. Bil je pa mož Cahej po imenu in bi bil rad videl Jezusa, pa ni mogel zavoljo množice, ker je bil majhne postave. In je naprej tekel in zlezal na figovo drevo, da bi ga videl. In ko je Jezus prišel na tisto mesto, je gori pogledal ter mu rekel: »Cahej, stopi hitro doli, ker danes moram ostati v tvoji hiši.« In hitro je doli stopil in ga je sprejel z veseljem in rekel Gospodu: »Glej, Gospod, polovico svojega blaga dam ubogim in ako sem koga kaj ogoljufal, povrnem četverno.« Jezus pa mu je rekel: »Danes je tej hiši zveličanje došlo.« (Luk. 19; 1—9.)

O da bi danes tudi vsem našim domovom rekel Gospod: »Danes moram ostati v tvoji hiši; danes je tej hiši zveličanje došlo!« In vsem našim domovom bo rekel tako, v vse naše hiše bo prišel danes Gospod in bo ostal v njih, samo če mu mi odpremo svoja vrata in ga sprejmemo z veseljem kot ga je sprejel Cahej. Danes odprimo vsi svoje hiše blagoslovu Kristusovemu! Da pa bo ta blagoslov ostal v naših domovih, je treba, da vlada v njih dvojna ljubezen: ljubezen do sosedov in ljubezen v družini sami.

»Polovico svojega bogastva dam ubogim in če sem koga ogoljufal, mu povrnem četverno.« Posnemajmo mi ta Cahejev

zgled, če ne dobesedno, pa vsaj toliko, kolikor zahteva pravičnost in krščanska ljubezen. Delimo z ubogimi svoje imetje, pomagajmo jim v vseh nadlogah, dušnih in telesnih, z besedo in dejanjem, saj pravi tako lepo kralj David: »Bil sem mlad in postaral sem se, pa nisem videl pravičnika zapuščenega, ne njegovih otrok, da bi prosili kruha. Ves dan izkazuje usmiljenje in posojuje, in njegov zarod bo blagoslovljen.« (Ps. 36.)

Predvsem pa mora vladati ljubezen v družini sami. Da vesta zakonska, da je zakon podoba ljubezni, ki vlada med Kristusom in Cerkvijo. Da vedo starši, da so otroci, s katerimi je Bog blagoslovil njih zakon, otroci božji. Da vedo otroci, da so starši namestniki božji. O, kjer vlada ta trojna zavest, tam pač vlada tudi ljubezen Sv. Duha in blagoslov Kristusa Gospoda. In zlasti zdaj v teh težkih časih je potreba, da se ta ljubezen okrepi in če je morda kje umrla, da se oživi! S hudo šibo nas je Bog obiskal: daleč so dragi možje od svojih žen: eni v boju, drugi ujeti, tretji mrtvi; daleč so dragi sinovi od svojih mater: eni v boju, drugi ujeti, tretji mrtvi. Težka je ta poizkušnja božja, da bi lahko tožili z Davidom: »Izkusil si nas, Gospod, z ognjem si nas izčistil, kakor se izčisti srebro. Peljal si nas v zadrgo, dejal si bridkosti na naš tilnik.« (Ps. 65.) Zdi se, da se Gospod srdi nad narodi Evrope, kot se je srdil nad Izraelci, ko je govoril preroku Jeremiji (15; 1. 2.): »Ko bi tudi Mozes in Samuel pred menoj stala, bi vendar ne imel srca do tega ljudstva: spodi jih izpred mojega obličja in naj se poberejo. In če ti porečejo: kam hočemo iti, jim reci: To pravi Gospod: kdor je za smrt, k smrti; kdor je za meč, pod meč; kdor za lakoto, v lakoto, in kdor za sužnost, v sužnost.« Žalostna je povest toliko mater in ženâ in o tolikih veljajo prerokove besede (Jer. 15; 19. Žal. II.): »Oslabela je, katera je sedem otrok rodila, nje duša je omedlela; solnce ji je zašlo, ko je bil še dan. Vzdigni svoje roke proti Gospodu za življenje svojih otročičev!« Koliko mater je, ki morajo bridko tožiti, rekoč: »Nje, ki sem jih zredila in preživila, je moj sovražnik pokončal.« (Žal. II. 22.)

In kdo nam bo pomagal nesti ta težki križ? — Ljubezen do tistega, ki je nesel najtežji križ. In ta ljubezen obstoji v ljubezni do Boga in v ljubezni do bližnjega, ki mora najlepše cveteti med člani iste družine. Če bo močna ta ljubezen med tistimi, ki so še doma ostali, o, potem bo še vedno sladka kaplja tolažbe v tej grenki kupi, ki nam jo je naklonila neskončna previdnost božja. Zato naj oživi ta ljubezen in se utrdi, in Bog jo bo blagoslovil. On, ki je trpel za nas, nam bo dal moč, da bomo tudi mi potrpežljivo trpeli zanj in si iz te trnjeve krone spletli lepo nebeško krono, saj pravi sv. pismo: »Bog vodi stopinje (pravičnega) človeka in se raduje njegove poti. Kadar pade, se ne pobije, ker Gospod podstavi svojo roko.« (Ps. 36.)

III. Gospod, daj, blagoslovi vso našo domovino!

Ko je Jezus na cvetno nedeljo jahal v Jeruzalem, je silno veliko ljudi zgrinjalo svoja oblačila po potu; drugi pa so sekali veje z dreves in jih stlali na pot. Mnogi pa, katere so spredaj in zadaj šle, so vpile, rekoč: Hvaljen bodi kralj, kateri pride v imenu Gospodovem! In ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim, rekoč: »Da bi bilo spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani, in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi in ne bodo pustili v tebi kamena na kamenu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.« (Mat. 21. Luk. 19.)

»Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbere koklja svoja piščeta, pa nisi hotelo,« tako je Gospod govoril ne samo Judom, ampak vsem narodom; — pa ti niso hoteli, niso marali kralja Kristusa, ki pride v imenu Gospodovem. In kakor je prišla stiska nad Jeruzalem, vojska in beda, kakor je še ni videl svet do tedaj, tako je prišla tudi nad evropske narode sila, kot je ni še videl svet dozdej. Gospod je kaznoval narode, ker se niso zmenili za njegovega Maziljenca in so hoteli živeti brez Boga. Kakor je prosil Jeremija Boga, naj kaznuje njegove rojake, da bodo spoznali svoj greh in se vrnili k Bogu, vse to se je izpolnilo nad nami v teh težkih časih: »Daj njih otroke lakoti in pelji jih meču v roke; njih žene naj bodo brez otrok in vdove; in njih možje naj za kugo pomrjejo; njih mladi možaki naj bodo z mečem prebodeni v boju; sliši naj se vpitje iz njih hiš!« (Jer. 18; 21.) Vse to se je zgodilo nad nami, in mi kličemo s psalmistom (Ps. 59): »O Bog, zavrgel in pokončal si nas; razmajal si zemljo in si jo raztrgal. Zaceli njene razpoke, ker je razdejana! Pokazal si hude čase svojemu ljudstvu, napojil si nas z vinom bridkosti.«

Pa ne bojmo se! Naš kralj prihaja krotak; sedeč na žrebetu oslice prihaja kralj miru! O da bi ga vsaj zdaj spoznali narodi: še krotkejši je kot takrat na žrebetu oslice, še ponižnejši je, skrit pod mirno in ljubo podobo belega pšeničnega kruha. O da bi se ljudstva uklonila temu kralju, pa bi nam prinesel mir; da bi narodi ubogali klic njegovega namestnika papeža Benedikta, pa bi zopet prišel na zemljo mir. Ker tudi narodi morajo služiti svojemu Bogu in ne samo posamezniki; tudi v javnosti mora vladati Kristus in gorje ljudstvu, ki izžene Kristusa Gospoda iz javnega političnega življenja. Ni sreča naroda v tem, če se zbira zlato in bogastvo v deželi, ker, da postane nekaj milijonarjev, morajo pomanjkanje trpeti tisoči, ker vsi pač ne morejo biti milijonarji. Ni sreča naroda v tem, da samo napreduje veda, vero pa se vrže proč, kot nepotrebno prtljago; — če kdaj, vidimo zdaj, kam pripelje napredek

brez Boga, ko iznajdba uničuje iznajdbo z jekleno silo in zahteva tisoče človeških žrtev. Ampak sreča narodov je v tem, da služijo kot bratje istemu Bogu, ki je skupen Oče vseh, ki je skupen Gospod in kralj narodov. O da bi narodi spoznali vsaj zdaj tega Boga, tega skupnega Očeta in se ga oklenili s skupno otroško ljubeznijo!

Neki francoski pisatelj Lavredan je smešil vero in tajil Boga in tisoče zapeljal s svojimi bogokletnimi knjigami. Zdaj v vojski pa se je izpreobrnil, javno izpovedal svojo vero, obžaloval in preklical svoja prejšnja bogokletstva, rekoč: »Lavredan se ne upa umreti kot bogotajec. Ne strašim se pekla, a misel me tlačí, da živi Bog in jaz sem oddaljen od njega. Visoko se veseli moja duša, ker sem smel doživeti uro, v kateri sem mogel kleče reči: verujem, verujem v Boga, verujem, verujem. Ta beseda je jutranja pesem človeštva!«

O da bi narodi spoznali, da je vera res jutranja pesem človeštva! Da bi spoznali to in se je oklenili z vso svojo silo! Potem bi bili vsi vredni tistega miru, »ki ga svet ne more dati«, ampak ga da samo naš Gospod in kralj miru. Tistega miru, ki ga v lepi podobi opisuje prerok Izaija, ko pravi (Iz. 2; 4, 11; 6): »Meče bodo v lemeže prekovali in sulice v srpove; nič več ne bo narod zoper narod meča vzdigoval in tudi se ne bodo dalje več za vojsko vadili. Volk bo pri jagnjetu prebival, in leopard bo pri kozliču ležal; tele in lev in ovca bodo skupaj hodili in majhen deček jih bo gonil.«

»Svoj mir v a m d a m, svoj mir vam zapustim, ne kakor ga svet da, ga vam jaz dam,« tako je rekel naš kralj, ki ga bomo danes spremili čez naša polja. Prosimo ga tega miru: miru sebi, miru naši domovini, miru vsemu svetu. Da bomo pa vredni tega miru, se moramo prej pripraviti nanj.

Zato uživajmo kot najemniki, kar nam je Bog dal; tako kakor Bog hoče: njemu v čast, sebi v zveličanje, bližnjemu v korist. Če ne bomo tako uživali božjih darov, potem bodo o nas veljale besede, ki jih govori sv. pismo (Jer. 12; 13) hudobnežem, rekoč: »Sejali so, pa so trnje želi. Dediščino so dobili, pa jim ne bo nič pomagala. Osramočeni boste pri svojih pridelkih zavoljo Gospodove srdite jeze.«

Odprimo v tem času sovraštva in vojskâ vsaj svoje domove ljubezni Kristusovi: da bo mir v družinah in mir med sosedi in poštenost; da bodo žene zveste svojim možem, ki jih daleč v boju tolaži sladka misel, da doma misli nanje zvesta žena; da bodo otroci čakali nepokvarjeni svojih očetov, ki jim skrb za otročiče bolj stiska srce v strelskem jarku kakor strah pred smrtjo. Potem bo stanoval Gospodov blagoslov v naših hišah, saj pravi psalmist (Ps. 33.): »Siromak je klical in Gospod ga je uslišal in ga je rešil iz vseh njegovih stisk. Angel Gospodov se ustavi okoli onih, ki se Gospoda boje in jih reši.«

Le če bodo vse naše družine služile Gospodu, potem mu bo gotovo tudi ves naš narod služil, potem bo gotovo Gospod z nami in bo rosil obilnega blagoslova na vso našo domovino.

Gospod, mi te prosimo blagoslova našim poljem, prosimo te ljubezni našim domovom, miru te prosimo naši domovini. Javno in povesdo priznavamo, da si ti naš Gospod, mi pa tvoji najemniki; da si ti naš gospodar, mi pa tvoji služabniki; da si ti naš kralj, mi pa tvoji hlapci; da si ti naš Bog, mi pa tvoje stvari. Prosimo te tistega miru, ki ga svet ne more dati, prosimo te z velikim zaupanjem, saj vemo, da si ti sam rekel: »Množica se mi smili. Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom pokrepčal!« Amen.

Janez Pucelj.

Druga nedelja po binškoštih.

Spomin na prvo sveto obhajilo.¹

V neki vojaški bolnišnici je bil med ranjenci tudi nek ogrski poročnik grof Pongrac, ki je sledeče pripovedoval: »V neki vroči bitki smo bili kot v dežju krogel, in moji tovariši so padali kar v gručah. Naenkrat se izpodtakne moj konj in pade. V tem trenutku zazvizne tik nad mojo glavo roj krogel iz strojne puške. Moje življenje je bilo rešeno vsled padca mojega konja. Ker pa so bila tla čisto gladka in ravna, se mi je zdelo več kot čudno, da se je konj izpodtaknil in padel. Pogledam, kaj je in najdem izgubljeno torbico, v kateri je bila poljska mašna knjižica. V njej je bila podobica Srca Jezusovega in spodaj datum prvega sv. obhajila neke Ane Novak. Od tega časa je vera mojih detinskih let spet v meni oživela.« (Emmanuel-Kalender 1917, 92.)

Nemara da ne bo odveč, če se tudi mi zdaj v osmini presv. Rešnjega Telesa spomnimo nazaj na srečni dan prvega sv. obhajila, ko smo prvič odprli srce božjemu Zveličarju, da je prišel vanj pod podobo kruha z vsem svojim bogastvom. Nemara da ne bo odveč, če pogledamo nazaj na tisti lepi dan in pogledamo, kakšna so bila naša srca tisti dan, in če pogledamo, ali so še taka, ali pa so se že izpremenila in morda zelo žalostno izpremenila. Lepa so bila naša srca; kakor človek, ki obleče svatovsko obleko, taka so bila, kakor človek, ki gre na veselo ženitnino. Bila so

- I. čista in brez greha;
- II. polna ljubezni do Boga;
- III. trdno odločena, da hočejo vedno taka ostati.

¹ Primerno tudi za nedeljo, ko je v župniji prvo sv. obhajilo.

In ko se bomo spomnili nazaj, pa nam bo morda ta spomin težak, ker bomo morda videli, da nimamo več tistih src kot tisti dan. Pa še je čas, da jih pomladimo, še je čas, da jih prenovimo, samo če sami hočemo, in spet bodo naša srca lepa in srečna, kot so bila na dan prvega sv. obhajila.

I. Na dan prvega sv. obhajila so bila naša srca čista. Morda ni še nikdar bil do tedaj smrtni greh v njih. In ko si šel k izpovedi za prvo obhajilo, pomisli, ali nisi tako skrbno s svetim strahom poiskal vse, da bi vse prav povedal? Ali nisi s sveto bojznijo storil vsega, samo da bi res pripravil svoje srce za vredno stanovanje svojemu Bogu. Tako so bila nemara srca tistih otrok, ki jih je objemal in blagoslavljal božji prijatelj otrok in ki jim je rekel: »Pustite malim k meni priti, zakaj njih je nebeško kraljestvo.«

In ko je Gospod prišel v tvoje srce prvič, ti je prinesel še nove čistosti, nove svetosti: še lepša je bila duša, še bolj bela, še bolj Bogu dopadljiva, in angeli božji so z velikim veseljem gledali na te, kot na svojega brata. In ti si takrat čutil v svojem srcu, kako si bogat. Čutil si, da ni Gospod prišel v tvoje srce praznih rok. In ali nisi vse naredil, samo da ne bi izgubil tega bogastva? Vse si storil, samo da ne bi omazal duše, ki je bila tako nedopovedljivo lepa. Vse si storil, kar ti je govoril spovednik in vse si storil, kar ti je govoril Jezus, ki je prišel v tvoje srce in ostal s svojo milostjo v njem.

Pa predragi moj, poglej, ali je ostala tvoja duša vedno tako lepa, kot je bila tisti dan? Poglej jo danes, ali je še tako čista kot takrat? O, prišla so leta, in z leti so prišle izkušnje, in z izkušnjavami so prišli grehi, o katerih bi ne bil nikdar mislil, da bodo prišli. Prišle so izkušnje, in ti si pozabil na dragoceni zaklad v svojem srcu in si pustil, da ga je pobral satan. Zakaj se je vse to tako žalostno izpremenilo? Zakaj je tista duša zdaj taka, da je več ne poznaš, če jo primerjaš s tisto dušo, ki si jo nesel pri prvem sv. obhajilu svojemu Gospodu? O to je pač zato, ker si počasi pozabil na bogate milosti sv. obhajila. To je zato, ker se počasi nisi več zmenil za besede, s katerimi te je prosil in svaril spovednik; to je zato, ker nisi k spovedi hodil več s tistim skrbnim srcem, ker ga nisi morda več tako odkritosrčno odkril, ker si si mislil: »E, saj to je majhna reč!« In spočetka je morda res bila majhna reč, pa polagoma in polagoma je prišlo tako daleč, da si hodil k spovedi iz navade brez sadu, k obhajilu iz navade brez pravega namena. Iz dobrih spovedi so počasi prišle površne, slabe, malovredne in nazadnje morda celo nevredne.

Poglej to žalostno pot od prvega sv. obhajila pa do danes! Povej mi, ali ni bilo takrat lepše kot je danes? Ali se ne bi hotel vrniti nazaj, ali ne bi hotel nazaj tistega čistega srca kot si ga nesel tisti dan svojemu Gospodu?

II. Pri prvem sv. obhajilu so bila naša srca polna ljubezni do Boga.

Kot detetom so nam že pripovedovale naše matere o nekem možu, ki nas je silno rad imel, o nekem možu, ki je iz nebes prišel, ki je Sin božji, pa je človek postal in ki je vse za nas dal, ki je celó umrl za nas v največjih bolečinah. Jezus je bil to. Tako so govorile naše matere, in naše detinsko srce je objelo tega dobrega Jezusa z vso svojo ljubeznijo. V šoli nam je katehet še več povedal o njem. Povedal je, da je imel posebno otroke rad, zato ker so nedolžni; da ima tudi nas prav posebno rad, če smo še nedolžni.

In neke lepe nedelje nas je peljal katehet v cerkev, da bo sam Jezus prišel k nam. In prišel je Jezus in vsa ljubezen, ki smo jo že prej imeli, se je razvnela še bolj. Duša je čutila nekaj, kar se ne da opisati — kako bi se tudi dalo opisati, če pride sam Kristus s svojo ljubeznijo v čisto otroško srce. Spomni se nazaj, predragi v Kristusu, ko si prvič stopil k angelski mizi, in se je zalesketal pred teboj zlati kelih, in je položila mašnikova roka v tvoje srce Boga ljubezni, in si mu zatrjeval otroško preprosto, da ga imaš rad nad vse, da ga ljubiš bolj kot svoje starše, bolj kot sebe, bolj kot lastno življenje.

Pa poglej, kje je zdaj tista ljubezen, ki je bila takrat v tvojem srcu. O, prišla so leta, in z leti so prišli viharji in so ugasnili tisti sveti ogenj ljubezni, ki ga je prižgal Kristus v tvoje srce. In zdaj je tvoje srce morda kot razbito mrtvo ognjišče v hiši, ki ga je razdejal sovražnik; zdaj je tvoje srce morda kot razbita svetilka, ki nima več življenja. Zakaj je vse to tako žalostno prišlo? Če gremo z lučjo skozi vihar, jo varujemo, da ne ugasne. Tudi ti si nesel luč ljubezni Kristusove skozi vihar strasti in izkušnjav: videl si, da plapola plamen te ljubezni, videl si, da je v nevarnosti, da ugasne, pa ga nisi varoval in čuval, in ugasnil je. Vedel si, da kdor je Kristusov, ne sme iskati v svetu svoje sreče, vedel si, da kdor je Kristusu dal svoje srce, ne sme v pregrešni ljubezni iskati svojega veselja. Vedel si to in morda si včasih spet užgal to ljubezen pri dobri spovedi, pa spet je ugasnila. Ni te izmodrila žalostna izkušnja, ni te ganila prošnja spovednikova in njegova prošnja, spet si šel lahkomišljeno v stare nevarnosti, v stare priložnosti, v stare izkušnjeve in v stare grehe.

Povej mi, kdaj si bil bolj srečen, ali v ljubezni Kristusovi, ali v nedovoljeni ljubezni. Povej mi, kateri dnevi so bili lepši, ko si služil Kristusu, ali ko si služil grehu. O, ali se ne bi hotel vrniti nazaj v raj tiste lepe ljubezni, v katerem si bil na dan prvega sv. obhajila?

III. Na dan prvega sv. obhajila smo bili trdno odločeni, da hočemo vedno Bogu služiti.

Komaj smo si znali malo predstavljati, kaj je življenje, vendar smo že vse to življenje naprej posvetili svojemu Bogu

in mu obljubili, da hočemo njemu samemu služiti. Ponovili smo krstno obljubo in odpovedali smo se iznova hudobnemu duhu in vsemu njegovemu dejanju in vsemu njegovemu napuhu.

In ko je Gospod prišel v naša srca, nam je prinesel še nove moči, nove srčnosti, da so bila naša srca kot močna vojska, da se jih je takorekoč bal sam hudobni duh. In kako smo držali ta trdni sklep: v vsaki izkušnji smo se spomnili na obljubo, ki smo jo storili svojemu Gospodu, in lahka nam je bila zmaga.

Pa poglej, predragi v Kristusu, danes v svoje srce in mi povej, kje je zdaj tista moč, kje je zdaj tista volja, ki si jo imel na dan prvega sv. obhajila. Otrok si bil takrat, pa tvoja volja je bila moška; zdaj si zrastel, pa tvoja volja je šibka kot bolno dete. Prišla so leta, in prišle so izkušnje in naša volja je omahnila prvič in drugič in potem neštivilnokrat in tako postala vedno šibkejša. Poglej nazaj na pot svojega življenja, pa mi povej, ali nisi kot bilka, ki jo vsaka sapica zamaje, kot slama, ki jo vihar vzdigne in nese kamor hoče. Kako pa je vse to tako žalostno prišlo? O ni prišlo naenkrat, počasi in polagoma je prišlo. Od začetka smo postali v majhnih rečeh nezvesti in vedno v večjih in nazadnje smo zašli v velike grehe in jih ponavljali in zapravili morda vso svojo moč. Včasih smo se morda še malo dvignili pri spovedi, pa le za malo časa, kot človek, ki je truden in se mu dremlje in za kratek hip premaža svojo sramoto, a pade spet nazaj. Včasih smo še šli k sv. obhajilu in par dni je bilo dobro; pa spet smo padli in namesto, da bi se brž vrnili nazaj po spet nove moči, smo odlašali od tedna do tedna in od mesca do mesca. Zato je prišlo tako, da smo imeli na dan prvega sv. obhajila kot otroci neprimerno več moči kot zdaj, ko smo v odraslih letih.

O poglej, predragi moj, to žalostno spremembo, pa mi povej, kdaj si bil sam s seboj bolj zadovoljen, kdaj si bil bolj vesel? O ali ne bi hotel nazaj tiste moči, ali ne bi hotel nazaj tistih dni, ko si lepo zvesto zmagoval vse izkušnje in služil svojemu Gospodu?

Nekoč je Gospod Jezus vzel otroka, ga postavil v sredo svojih učencev in rekel: »Ako ne boste kakor ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo.« Tako govori tudi nam: »Ako se ne vrnete in ne boste kot otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.«

Ubogajmo, predragi v Kristusu, svojega Gospoda in bomo kot otroci, kot smo bili na dan prvega sv. obhajila. Komur so črne strasti pobrale čistost iz srca, komur so viharji ugasnili ljubezen do Kristusa, komur so vihre zlomile moč njegove volje, o naj se vrne h Kristusu z vredno in dobro sv. spovedjo, morda z dolgo spovedjo; in ko bo Gospod prišel k njemu spet enkrat v res dobro pripravljeno srce, mu bo pri-

nesel nove čistosti, mu bo razplamenil njegovo ljubezen in utrdil njegovo voljo. O naj se vrne in, da ne bo nikdar več šel s te poti, naj večkrat pride h Kristusu, naj večkrat pride k sv. obhajilu! Potem bo vse naše življenje podobno lepemu dnevu prvega sv. obhajila. Vrnimo se, predragi, še je čas, za nikogar ni še zamujeno. Vrnimo se pa takoj, da ne zamudimo časa, ker ne vemo ne ure, ne dneva, ko pride smrt, vemo pa, da kdor ne bo kot otrok, ne pojde v nebeško kraljestvo. Amen.

Janez Pucelj.

Praznik presv. Srca Jezusovega.

Srce Jezusovo — vir vseh milosti.

Brez mene ne morete nič storiti.

Sv. Jan. 15, 5.

Kristus je stopil nekega dne v čoln sv. Petra in je rekel: »Pelji na globoko in vrzite svoje mreže na lov!« Peter mu je odgovoril: »Učenik, vso noč smo delali in nismo nič ujeli; na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo.« Ko so bili to storili, so zajeli veliko število rib, da se jim je mreža trgala.

Ta dogodek, ki ga pripoveduje sv. Luka (5, 1—11),¹ nas uči, da je naše delo združeno z blagoslovom in uspehom le, ako je opravimo z Jezusom. Celo noč so apostoli ribarili in se trudili, pa niso nič ujeli. Ko so pa vrgli mrežo na Jezusovo besedo, so ujeli toliko rib, da se je mreža trgala.

Brez Gospoda ne moremo torej nič prav in dobro opraviti. To velja celo za naravna dela, kakor je ribji lov, a velja še veliko bolj za vsa nadnaravna, zveličavna dobra dela, kar se popolnoma ujemlje z besedami, ki jih je Kristus govoril o drugi priliki: »Jaz sem trta, vi ste mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu, ker brez mene ne morete nič storiti.«

To se tudi popolnoma ujemlje s šesto temeljno resnico krščanske vere, ki se glasi: Da je milost božja za zveličanje potrebna in da človek brez milosti božje nič za večno življenje zaslužnega storiti ne more.

Bili so krivoverci Pelagijani, ki so učili, da stori človek lahko kaj dobrega in zveličavnega tudi brez Jezusa in njegove milosti. Sv. Cerkev pa je te krivoverce obsodila. Človek ne more torej nič dobrega in zveličavnega storiti, ako ni združen z Jezusom in z njegovo milostjo.

¹ Ta evangelij se bere 4. pobinkoštno nedeljo. Govor se dá porabiti tudi to nedeljo.

Kdor hoče torej kaj dobrega in zveličavnega storiti, mora biti združen z Jezusom, združen z njegovim presv. Srcem, iz katerega nam potekajo vse milosti. Kakor poteka sok iz trte po vseh mladikah, pravtako izvirajo vse milosti, ki jih dobivamo, iz Jezusovega srca. Jezus je iz ljubezni do nas trpel na križu in nam zaslužil vse milosti. Sedež ljubezni je srce. Iz Jezusovega srca izvirajo torej vse milosti, ki jih potrebujemo za zveličanje in večno življenje. Brez milosti se ne moremo zveličati.

1. Milost božja je potrebna k vsakemu dobremu delu, celo k vsaki dobri misli. Sv. Pavel piše v pismu do Kor. (II, 3): »Ne kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga.« V 1. pismu do Kor. (12) pa pravi: »Nihče ne more reči: Gospod Jezus Kristus drugače kot v Sv. Duhu.« Brez milosti božje ne moremo torej nobenega najmanjšega zasluznega dobrega dela opraviti. Milost božja pa je dar Sv. Duha, kakor pravi sv. Pavel, Sv. Duha, ki nam Ga je Kristus poslal. Ta Sv. Duh je duh Jezusovega presv. srca. Iz tega srca nam prihajajo torej vse potrebne milosti.

2. Brez milosti božje se tudi noben človek izpreobrniti ne more od greha k pobožnemu življenju. Če Bog svoje milosti ne dá, je zastoj vse prigovarjanje staršev, vse opominjanje predstojnikov in vse kaznovanje. Predvsem moramo za izpreobrnitev grešnikov goreče moliti, da Bog svojo milost dá. Sv. tridentinski zbor pravi: »Ako bi kdo trdil, da more človek brez milosti božje verovati, upati, ljubiti in pokoro delati, kakor je potrebno za zveličanje, bodi izobčen iz Cerkve.« To je lep nauk za vse, ki se trudijo za vzgojo mladine, za izpreobrnitev grešnikov in za nравstvenost v ljudstvu. Naš trud je zastoj, ako ga vedno ne spremlja goreča molitev k presvetemu Srcu Jezusovemu za potrebno milost.

3. Brez milosti božje ne more nihče niti verovati, niti v veri stanoviten ostati. Ko bi nas Jezus ne podpiral s svojo milostjo, bi kmalu odpadli od vere. Zato se obračajmo vsak dan z gorečimi prošnjami do presvetega Srca, da nam dá vseh potrebnih milosti in pomoči. V »Dejanju apostolov« (16, 14) bremo tole dogodbo: Ko je sv. Pavel v Filipih oznanjeval sv. vero, je bila med poslušavci neka žena, ki je škrlat prodajala. Ta je sicer poslušala, pa verovati ni mogla, dokler jej ni dal Gospod milosti in jej odprl srca. Tako bi se tudi nam godilo, ko bi nam presv. Srce Jezusovo ne bilo usmiljeno in bi nam ne dajalo potrebne milosti.

4. Milost božja nam je dalje nujno potrebna, da premagamo vse izkušnje. Jezus ne opominja le grešnikov, ampak tudi pravičnike govoreč: »Čujte in molite, da ne padete v izkušnjava« (Mat. 26, 41) in v očenašu: »Ne vpelji nas v izkušnjava,

temveč reši nas hudega!« Čemu bi nas Zveličar toliko opominjal, naj molimo za božjo milost, ko bi mogli premagati vse izkušnjave iz lastnih moči? Vedimo torej, da nam je nemogoče premagati vse izkušnjave brez milosti božje. Po vsaki premagani izkušnji moramo dajati čast in hvalo Jezusu, da nam je poslal svojo pomoč. Nič ne moremo storiti, ako nismo združeni z Jezusom, ako nismo združeni z njegovim presv. Srcem, iz katerega izvirajo vse milosti.

5. Zlasti pa je potrebna vsakemu človeku pomoč, da v dobrem do smrti stanovitven ostane. Sv. Avguštin poudarja, da so daleč od resnice tisti, kateri nočejo priznati, da je stanovitnost v pravičnosti do konca življenja poseben dar milosti božje. Človek mora za ta dar goreče Boga prositi, se mora večkrat obračati k Srcu Jezusovemu, ki je studenec vseh milosti.

Drugo vprašanje je, ali dobivamo od Boga, oziroma od Srca Jezusovega, ki je studenec milosti, v resnici dovolj milosti, da se moremo zveličati. To vprašanje hočemo sedaj pre-mišljavati.

1. Bog daje vsem pravičnim toliko milosti, kolikor jih potrebujejo, da se lahko zveličajo. Sv. Pavel pravi: »Bog je zvest, ki vas ne bo pustil skušati bolj kakor premorete.« (I. Kor. 10, 13.) Sveti tridentinski zbor pravi: »Trditev, da pravični človek ne more izpolnjevati božjih zapovedi, je kriva. Bog ne ukazuje nič nemogočega.« Sv. Cerkev je obsodila in zavrgla nauk krivoverca Janzenija, ki je učil, da ne more tudi pravični človek pri najboljši volji izpolnjevati nekaterih zapovedi. Trdno moramo torej verovati, da dobivajo pravičniki dovolj milosti, da se lahko zveličajo, ako le hočejo.

2. Pa tudi grešnikom daje Bog potrebnih milosti. Takole govori Bog po proroku Ezehielu: »Kakor resnično jaz živim, nočem smrti hudobnega, temveč da se hudobni vrne od svoje poti in živi.« (33, 11.) Tudi grešnikom daje torej Bog toliko milosti, da se lahko zveličajo, ako le hočejo.

3. Isto je trdno tudi glede krivovercev in nevernikov. Tudi ti se lahko zveličajo, ako le sami hočejo. Sv. Pavel pravi v prvem pismu do Timoteja (2, 4): »Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in da bi vsi prišli k izpoznanju resnice.« Sv. Tomaž pravi, da ko bi kdo v gozdih živel med divjimi zvermi, pa bi se ogibal greha, kakor bi mu pamet velevala, bi mu Bog prav gotovo dal potrebnih milosti, da bi se zveličal ali pa bi k njemu poslal oznanjevalca sv. vere, ki bi ga v veri podučil, kakor je svoj čas poslal sv. Petra k nevercu Korneliju, da se je izpreobrnil h krščanski veri. Ta Kornelij je bil stotnik v Cezareji, pa je pobožno živel, čeprav je bil pagan. Jezusovo srce se ga je usmililo, da je prišel k njemu sv. Peter, ki ga je podučil v krščanskih resnicah in ga potem krstil.

Znano je tudi, da je bil sv. Pavel pred izpreobrnitvijo hud nasprotnik krščanske vere. Mislil je, da je krščanska vera napačna. Zato jo je preganjal in zatiral. Na konju je jezdil iz Jeruzalema v Damask, da bi tam preganjal kristjane. Na poti pa ga je kakor strela zadela milost božja. Padel je s konja in zaslišal glas: »Savel, Savel, kaj me preganjaš?« On pa je rekel: »Kdo si, Gospod?« Gospod mu reče: »Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš.« Takrat se je Savel izpreobrnil in postal goreč apostol sv. Pavel.

4. Milost božja, ki izvira iz Jezusovega srca, je neizmerna, ker se razteza tudi na najtrdovratnejše grešnike. Tudi najtrdovratnejši grešniki dobe v božjem Srcu dovolj milosti, da se lahko zveličajo, ako le hočejo.

Bog je peljal Abrahama pod milo nebo in mu je rekel: »Poglej nebo in razštej zvezde, če moreš! Toliko bo tvojega zarodal!« (I. Moz. knjiga 15, 5.) Ob drugi priliki mu je rekel: »Tvojega zaroda bo kot prahu zemlje.« (I. Moz. knjiga 13, 16.) Prav to lahko obrnemo na milosti, ki so skrite v srcu Jezusovem: Poglejte in preštajte, če morete zvezde na nebu! Toliko je milosti v srcu Jezusovem! Poglejte in preštajte, če morete, prah zemlje in kapljice v morju! Toliko je milosti v srcu Jezusovem!

Milost božja, ki izvira iz Srca Jezusovega, je neizmerna. Srce Jezusovo je studenec, iz katerega se izlivajo neizmerne množine žive vode za zveličanje vseh ljudi. Kdor se hoče zveličati, mora piti od te vode, mora biti združen s srcem Jezusovim. Skrbimo, da ne bomo kdaj podobni nespametnim Judom, ki so zapustili studenec žive vode in so si napravili kapnice, v katerih ni vode. Zato govori Bog o njih: »Dvojno hudo bijo je storilo moje ljudstvo: Mene, studenec žive vode, so zapustili in si kapnice izkopali, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode.« (Jerem. 2, 13.)

Kakor hrepeni jelen po hladni vodi, tako mora hrepeneti kristjan po živi vodi, po milosti božji, ki nam prihaja od Jezusovega srca. Brez milosti ni nadnaravnega življenja, kakor tudi ne more nihče brez vode živeti.

Bral sem, da je smrt vsled žeje najstrašnejša. Še hujša pa je smrt grešnika, ki nima milosti božje. Kdor umrje brez milosti božje, se vekomaj pogubi. Njegov delež je večni ogenj.

Da se izognemo tej neskončni nesreči, bodimo vedno blizu srca Jezusovega, pijmo iz njega živo vodo svetih milosti. Kdor pije od te vode, ne bo žejen vekomaj, ampak voda, ki je od tega srca, bo v njem studenec vode, tekoče v večno življenje. (Jan. 4, 13.) Amen.

Dr. Egidij.

Tretja nedelja po binkoštih.

Obnašanje kristjanovo nasproti človeškim sodbam.

In farizeji in pismarji so godrnjali, rekoč: Ta grešnike sprejema in je z njimi. Luk. 15, 2.

Taki so pač ljudje. Na najčistejši duši dobijo madeže, na najsvetejšem življenju napake. Življenje Jezusovo je bilo tako nedolžno in sveto, njegovi nameni plemeniti in vendar je dobila farizejska nevoščljivost greh nad njim. Farizeji so se namreč pohujševali nad tem, ker je prijazno občeval z grešniki, in samo zaradi tega, ker je z grešniki govoril, so že hinavsko godrnjali, češ, ta sprejema grešnike in je z njimi, saj sam ni nič boljši. In vendar je imel Jezus pri tem najboljši namen: porabil je to priliko, da jih je učil in izkušal pripeljati na pravo pot, zakaj bolniki in ne zdravi — tako je dejal sam — so potrebni zdravnika. Farizeji pa niso gledali ne na svetost njegovega življenja, ne na čistost njegovega namena, ampak samo na to, kje bi ga mogli česa napačnega obsoditi.

In to je še tudi dandanes zelo razširjena razvada med ljudmi, da vsevprek včasih iz lahkomišljenosti, včasih pa tudi iz hudobije sodi le po zunanjih znamenjih in se ne ozira na to, je li ima pravico do sodbe in li pozna tudi dovolj bližnjega. Take človeške sodbe so kajpak pogosto pomanjkljive, krivične. In če so te sodbe navadno take, potem bi bilo pač nespametno, če bi se preveč menili zanje. Ali ker pa je naša dolžnost, da skrbimo za čast in dobro ime tudi pred drugimi, pa spet ne smemo pri vsaki sodbi ostati mrzli in hladni. In o tem »preveč« in »premalom« premišljujmo v današnjem govoru!

I. Ne smemo se meniti preveč za sodbe drugih ljudi. O tem se lahko prepričamo, kakšne so navadno človeške sodbe. So namreč:

1. Brez moči in brez pomena. Mnenje in pa govorjenje drugih ljudi ne more tega, kar je glavna stvar, namreč vrednosti pred Bogom niti povečati, niti zmanjšati, ne more nas storiti ne boljših, ne slabših. Kar smo pred Bogom, to smo; nič več in nič manj. Zato pa glej na sodbo svoje vesti in ne na sodbo drugih ljudi.

2. Sodbe drugih ljudi se ne moremo ogniti. Stori, kar hočeš, nikdar ne bo vsem po želji in volji, nikdar ne bo vsem ustregel, bodi še tako svet in dober človek. In čim natančneje boš izpolnjeval dolžnosti kot človek in kristjan, tem več vpitja, zabavljanja in norčevanja boš moral preslišati. In v

tem so ljudje dandanes prav taki, kot so bili Judje ob času Kristusovem. Sam božji Odrešenik jih primerja otrokom pri igri, ki so hudi na vsakega, kdor ne dela tako kot sami. »Prišel je Janez,« tako je očital, »on ni jedel in ne pil, in so dejali: 'Hudiča ima!' Prišel je Sin človekov; jé in pije, in pravijo: 'Glej, ta človek je požeruh, pijanec, prijatelj cestnarjev in grešnikov'.« Jezus, ki je prišel iz nebes, ni mogel torej ustreči vsem ljudem; Bog ni mogel ali bolje — hotel — držati hudobnega jezika, pa hočeš ti, da se te ne bi presojevalo, se ti ne ugovarjalo? Hlapec ni več kot gospod in »če so hišnega gospodarja imenovali belcebuba, koliko bolj bodo njegove domače!«

3. Glej torej na sodbo svoje vesti, ne na sodbo ljudi, ki je izpremenljiva in nestanovitna. Večina ljudi ne sodi po pravici, ampak po svoji volji. Kar je komu danes všeč, jutri že ne mara; kar kdo danes hvali, jutri graja in kar nosi kdo danes visoko na rokah, da bi videlo več ljudi, jutri bo že poteptal v blatu. Kar kdo v veselju ne more prehvaliti, v jezi pogosto ne najde besedi, da bi dovolj preklel.

4. Kdo naj se torej zanese na take sodbe, ki so goljufive in krivične? Saj vidimo povsod, kako so krivični ljudje v sodbah in da vidijo na tem, ki ga ljubijo, same čednosti, na tem, ki se je ravno kaj zameril, same napake, sam greh ali vsaj nepopolnosti. Koliko je dobrih kristjanov, ki nimajo v očeh ljudi nobene veljave; koliko je pa tudi očitnih grešnikov, pa se jim izkazuje največje spoštovanje.

Take so torej povečini človeške sodbe. In zelo nespartmetno bi bilo, če bi se kdo preveč zanje menil. Mi imamo namreč drugega sodnika, čigar sodba je nepristranska, vselej zanesljiva — to je naša vest, in po tej je treba delati, naj potem reče svet, kar mu drago. »Kaj bodo drugi mislili, kaj bo dejal svet,« to je že marsikoga zapeljalo, da si ni upal izpolniti svoje dolžnosti, in ga zapeljalo na pota, ki mu jih je prepovedovala vest in vera. Samo da bi z vsemi dobro izhajali, molče pogosto, kjer bi morali govoriti, storé ali vsaj dovolijo, kar nasprotuje vesti; radi bi videli, da se ne bi zamerili ne Bogu, ne svetu, kar je pa čisto nemogoče, da bi namreč mogel kdo dvema nasprotima si gospodoma služiti.

Ko torej poznamo človeške sodbe, posnamimo zase ta-le nauk: Ne vznemirimo se preveč, tudi če nas kdo po krivici obsodi, saj laž ne pride daleč, ker ima kratke noge; še manj pa se dajmo od ljudske sodbe ostrašiti, da ne bi vselej in povsod izpolnjevali, kar nam nalaga stan!

II. Vendar motil bi se, če bi kdo iz ravnokar povedanega sklepal, da se mora vsako govorjenje potrpežljivo prenesti, češ, bo že Bog poskrbel, da se pokaže, kje je resnica. Tak bi spet grešil, ker bi se premalo oziral na človeško sodbo.

Dolžnost vsakega kristjana je, da skrbi za svoje dobro ime, in dobro ime ni nič drugega, kakor to, da drugi o nas dobro

mislijo. Ali kako boš pa delal dobro tudi v očeh drugih, če te imajo za slabega? Kako boš učil s svojim zgledom, če mislijo o tebi, da si le hinavec? In zato nam skrb za dobro ime zapoveduje sveto pismo: »Dobro ime je več vredno kot veliko bogastva,« in zopet: »Ne pusti omadeževati svoje časti« in »Skrbi za dobro ime; to bo trpelo delj nego tisoč dragih, velikih zakladov.« Ta dolžnost nas pa veže vselej, kadar to zahteva:

1. Čast božja. Res je, ne smemo delati dobro samo zato, da bi nas ljudje videli in hvalili, a vendar je božja volja in zapoved, da se potegnemo vselej za svoje dobro ime, kadar bi, če bi to opustili, imela trpeti kaj čast božja. »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi,« pravi sveto pismo, »da vidijo vaša dobra dela in časte Očeta, ki je v nebesih.«

2. Bi ne smeli molčati, kadar to zahteva zveličanje bližnjega. Dolžnost vsakega je, svojega bližnjega učiti z dobrim zgledom. In kakor smo lahko krivi s slabim zgledom, da se kdo radi nas pogubi, tako lahko marsikomu z dobrim zgledom pomagamo do zveličanja. In zato je naša dolžnost, da včasih kako zlobno podtikanje, hudobno obrekovanje zavrremo z vso odločnostjo in si nazadnje poiščemo pravice tudi pri sodniku, vendar to le takrat, kjer se stvar ne dá drugače poravnati.

3. Premalo bi storil tudi tisti, kdor bi se ne zmenil za človeško sodbo, pa bi zaradi tega trpel cel stan. Tako namreč ne sme vsega molče prenesti kak uradnik, duhovnik, ker navadno ljudje pravijo, če vidijo enega: »Glejte, taki-le so!« In to je potrebno! Zakaj če je kdo izgubil enkrat čast, koga bo smel še učiti, koga opominjati, komu kaj svetovati, koga svariti?

Ne glejmo torej ne preveč, pa tudi ne premalo na to, kaj ljudje govore. In kadar vemo, da ni potrebno, da bi se zagovarjali in odgovarjali sami, govorimo s starim modrijanom, ki so mu učenci povedali, da govore to in to o njem: »Pustite jih; jaz bom že tako živel, da ne bo noben verjel, kar mi podtikajo in počasi se bo že pokazalo, kdo je lažnik.« Kadar bi pa bilo potrebno, da ne molčimo, pa se spomnimo Kristusa, ki tudi ni molčal, ko mu je vojak dal zaušnico, češ, ali se tako odgovarja velikemu duhovnu, ampak je dejal: »Ako sem hudo govoril, spričaj od hudega; ako pa prav, kaj me biješ?« Amen.

A. L.

Četrta nedelja po binkoštih.

Sveta rimskokatoliška Cerkev je edinozveličavna Cerkev.

Dva čolna, dragi v Gospodu, vidimo danes stati ob bregu Genezareškega jezera. A Zveličar stopi v čoln, ki je bil Simona Petra. Sedé v čolnu uči množice, ki so stale ob jezerskem obrežju. Zakaj je Zveličar tako visoko odlikoval sv. Petra? kakšen namen je imel Zveličar s tem odlikovanjem, katero je podelil Simonu Petru? Razlagavci svetega pisma pravijo, da nam je Zveličar z dogodkom na Genezareškem jezeru predočil resnico, da se bo do konca dni v čolnu Petrovem, v sveti katoliški Cerkvi, hranila in učila čista in neskaljena resnica. Da, res, le v Jezusovi Cerkvi je resnica in zveličanje. A današnji evangelijski nam ne poroča samo, kako je Jezus učil iz Petrovega čolna množice, ampak nam tudi pripoveduje, kako so Peter in njegovi tovariši z Jezusovo pomočjo zajeli nenavadno število rib. Peter in vsi, ki so videli čudoviti ribji vlak, so bili kar iz sebe. A Zveličar je pomiril Petra, rekoč: »Ne boj se; odslej boš ljudi lovil!« (Luk. 5, 10.) Z navedenimi besedami je Kristus opozoril Petra na velikanski uspeh, katerega bode imelo njegovo pridigovanje, kakor tudi pridigovanje njegovih naslednikov. Pač je znano vsakemu izmed nas, koliko so sv. Peter in njegovi nasledniki dosegli s svojim pridigovanjem. Že prva Petrova pridiga na binkoštni praznik je prerodila okoli 3000 Judov v pravo-verne kristjane. A to število je tekom časa tako naraslo, da šteje sveta Cerkev danes veliko nad 200 milijonov udov. Tako so se vresničevale in se še vedno vresničujejo besede Jezusove: »Ne boj se; odslej boš ljudi lovil!« (Luk. 5, 10.)

Kakor so se vresničevale in se še vresničujejo navedene besede Jezusove, tako je tudi resnično, da je le eden čoln, iz katerega uči Kristus, da je le ena Cerkev, v kateri se je mogoče zveličati. A ta edino zveličavna Cerkev je sveta katoliška Cerkev, katero je ustanovil Kristus. Zunaj te Cerkve ni zveličanja. Dragi v Gospodu! Menim in ne pretiram, da je malo verskih resnic, katere bi dandanes tako silovito pobijali in napadali, kakor napadajo in pobijajo ravno navedeno versko resnico. Saj se celó med našim, sicer še vernim slovenskim ljudstvom večkrat sliši lažniva trditev: vsaka vera je dobra, v vsaki se človek lahko zveliča, če le po veri živi. Kristjani, ta trditev je lažniva! Kristus je učil le eno resnico, je ustvaril le eno Cerkev, in sicer rimskokatoliško Cerkev. Zunaj te Cerkve ni zveličanja. Dragi! Nikakor ne mislim, da trdno ne verujete navedene resnice. Da bi vas v tej resnici še bolj utrdil in da bodete znali zavrnila one, ki se širokoustijo, da se človek lahko v vsaki veri zveliča, vam hočem danes pokazati:

I. da je sveta katoliška Cerkev edino zveličavna Cerkev,

II. da pa rimskokatoliška Cerkev zaradi tega ne zaničuje in ne pogublja drugovercev.

I. Kakor je le en Bog in Oče vseh ljudi, tako imamo le enega Odrešenika Jezusa Kristusa. On je »pot, resnica in življenje« (Jan. 14, 6) in nihče ne pride k Očetu, razen po Jezusu. Zakaj »ni ga drugega imena danega pod nebom ljudem, ki bi se mi mogli v njem zveličati« (Dej. ap. 4, 12), kakor je ime Jezusa, katerega so križali in ki je vstal. Kdorkoli torej hoče najti pravo zveličavno pot, resnico in večno življenje, mora verovati v Kristusa ter mu slediti, kajti to je večno življenje, pravi sam Zveličar, »da spoznajo tebe, edino pravega Boga, in kogar si poslal, Jezusa Kristusa.« (Jan. 17, 3.) Na nekem drugem mestu pravi zopet Zveličar: »Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.« (Jan. 8, 12.) Nasproti pa Jezus kar najodločneje odreka zveličanje tistim, ki nočejo verovati vanj in nočejo rabiti sredstev, ki jih nudi sveta Cerkev. Kristus pravi: »Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.« (Mark. 16, 16.) Kdor resno premisli navedene Jezusove besede, pač ne more več dvomiti, da je edinozveličavna vera, vera v Jezusa, Sinu božjega.

Predragi! Kje pa nahajamo to edinozveličavno vero? Ali morda v kaki knjigi, katero si more vsakdo poljubno tolmačiti, tolmačiti, kakor mu je drago? Ne. Edinozveličavno vero nahajamo v Cerkvi, katero je ustanovil Jezus, kateri je on dal vidnega poglavarja, katera je z njim združena v eno duhovno telo. Le v tej Cerkvi se hrani čista resnica, le v tej Cerkvi so možje, katerim je rekel Jezus: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu!« (Mark. 16, 15.) »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha! Učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal! In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta!« (Mat. 28, 19, 20.) Le v rimskokatoliški Cerkvi so možje, katerim veljajo Jezusove besede: »Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.« (Luk. 10, 16.) Le v sveti katoliški Cerkvi se odpuščajo grehi. Zakaj Kristus je dal samo svojim apostolom in njihovim zakonitim naslednikom oblast, odpuščati grehe. Le apostolom in njihovim naslednikom veljajo Jezusove besede: »Resnično vam povem, karkoli bodete zavezali na zemlji, bode zavezano tudi v nebesih; in karkoli bodete razvezali na zemlji, bode razvezano tudi v nebesih.« (Mat. 18, 18.) »Prejmite Svetega Duha! Katerim bode grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bode zadržali, so jim zadržani.« (Jan. 20, 22, 23.) Kdor se torej hoče zveličati,

mora priti h Kristusu, mora njegov nauk sprejeti in ga verovati, mora pridno rabiti sredstva zveličanja, mora izkazovati pokorščino, spoštovanje onim, katere je Jezus postavil, da vladajo njegovo Cerkev.

Iz tega lahko razvidite, dragi v Gospodu, da nikakor ni vseeno, ako pripadate tej ali oni Cerkvi, se držite te ali one vere. Zakaj Kristus je ustanovil le eno Cerkev. A kakor je Kristus edini Odrešenik in Zveličar in Srednik, tako je tudi le njegova Cerkev, Cerkev, katero je on ustanovil, zveličavna. Pa katera je ta Cerkev, katero je ustanovil Kristus? Ta cerkev je rimskokatoliška Cerkev. Le na rimskokatoliški Cerkvi nahajamo one znake, katere mora imeti prava Cerkev Kristusova. Le naša rimskokatoliška Cerkev je apostolska. Zakaj njeni predstojniki, poglavarji, papež in škofje, so pravi nasledniki apostolov. A ti njeni poglavarji učijo prav tisto, kar so učili apostoli, in delijo iste zakramente, katere so delili apostoli. Le rimskokatoliška Cerkev je nezmotljiva, kajti le njo vodi Sveti Duh, ki jo varuje zmot. Naša sveta Cerkev je tudi edina. Ima skupnega poglavarja in njeni udje verujejo iste nauke in prejemajo iste zakramente. Dalje je naša Cerkev tudi vesoljna. Ona traja od Jezusa Kristusa sem vse čase, je sposobna, si pridružiti vse narode in si za to tudi vedno prizadeva. Ona je razširjena po vseh delih sveta in se razširja še vedno dalje. Vse druge cerkve so odpadnice, so veliko mlajše od rimskokatoliške Cerkve. Njihov ustanovitelj ni Kristus, ampak možje, ki nikakor niso spodbudno živeli, ampak so dajali sodobnikom veliko pohujšanje. Kristus je torej ustanovil le eno Cerkev, le tej Cerkvi je dal sv. Petra za poglavarja, le tej Cerkvi je zapustil sv. zakramente. A ta Cerkev je rimskokatoliška Cerkev. Prav zaradi tega je naša rimskokatoliška Cerkev edinozveličavna, ko bi ne bila edinozveličavna, bi ne bila Kristusova, ker je pa Kristusova, ker jo je Kristus ustanovil in ker jo Kristus vlada po svojih vidnih namestnikih, zato je edinozveličavna.

Če je pa temu tako, si morda kdo misli, potem bodo pogubljeni vsi oni, ki niso bili katoliški kristjani. Kako trd je ta nauk! Kdo ga bode prenašal? Toliko ljudi bi naj torej bilo pogubljenih? Poslušajte, kaj vam bodem odgovoril na vaše pomisleke!

II. Prava Kristusova Cerkev, v kateri se je mogoče zveličati, je le ena Cerkev, in sicer rimskokatoliška Cerkev. To je resnica, kakor je le ena resnica, kakor ena in ista reč ne more biti obenem resnična in neresnična, tako more biti samo ena prava Cerkev. Rimskokatoliška Cerkev je torej edinozveličavna Cerkev. »Trdo je to govorjenje. In kdo je more poslušati« (Jan. 6, 11), bodete znabiti rekli z učenci Jezusovimi v svetem evangeliju. Pa kaj za to? Ali morda neha resnica biti resnična zato, ker je trda? Ne. Ali se morda naj resnica zamolči zaradi tega, ker ne ugaja temu ali onemu? Ne. Sveta katoliška Cerkev ne

pogublja nikogar, ako uči, da je samo ona edinozveličavna Cerkev. Mi katoliški kristjani ne pogublamo nikogar, ampak Bogu prepuščamo sodbo in obsodbo. Sveta Cerkev le uči, da je samo v njej zveličanje, ne določuje pa, kdo bode zveličan, kdo pogubljen. To določuje Bog. Le Bog, ki nas je ustvaril in odrešil, nas bo vse sodil in po našem zasluženju ali zveličal, ali pa pogubil. Sicer pa neskončno dobri Bog želi, da bi se zveličali vsi ljudje. Dragi v Gospodu! Da se vam ne bode zdel trd nauk, da je sveta katoliška Cerkev edinozveličavna Cerkev, zaraditega vam povem sledeče: kakor je resnično, da je katoliška Cerkev edinozveličavna Cerkev, tako je tudi gotovo, da ne bo nihče pogubljen, ako ni sam zakrivil svojega pogubljenja.

Na svetu živi ogromna množica nekatoličanov, n. pr. protestantov, judov, mohamedancev, razkolnikov, ki imajo na stotine prilik in sredstev, priti k spoznanju resnice. Vsak človek pa ima sveto dolžnost, ne po svoji, morda krivi veri živeti, marveč iskati resnico in gotovost v svoji verski zadevi. Da dožene resnico, je dolžan tudi Boga prositi potrebnega razsvetljenja. Pa koliko je nekatoličanov, ki živé po katoliških deželah in katerim prav nič ni mar prava vera, ki nalašč spijo, da ne zagledajo resnice, ki nočejo poslušati edino zveličavne nauka svete katoliške Cerkve. Taki živé radovoljno v zmoti, v krivoverstvu. Predragi! Takih krivovercev ne pogublamo mi, ne pogublja sveta Cerkev, ampak taki krivoverci se sami pogublajo s svojo krivo vero, pogublja jih Kristus, ki pravi: »Kdor ne veruje, bode pogubljen.« (Mark. 16, 16.) »Kdor je neveren Sinu, ne bo videl življenja, ampak jeza božja ostane nad njim.« (Jan. 3, 36.) Take krivoverce pogublja sv. Pavel, ki piše: »Krivovernega človeka posvari enkrat, ali dvakrat in potem se ga ogiblji, saj veš, da je tak popačen in da greši, ko pravzaprav samega sebe obsoja!« (Tit. 3, 10, 11.) Kdor vé za katoliško vero, jo lahko spozna, se lahko prepriča o njeni resničnosti in lahko dožene tudi neresničnost svoje vere, pa vendar noče pristopiti k pravi katoliški veri, tak človek živi prostovoljno v grehu, in njegov konec bo žalosten, in njegova večnost še žalostnejša.

So pa na svetu še drugi nekatoličani, krivoverci in neverniki, ki pa n i s o s a m i k r i v i, da niso udje edinozveličavne Cerkve. V zmoti, v krivoverstvu rojeni in vzrejeni, živijo tudi potem v zmoti, in niti na misel jim ne pride, da njihova vera ni prava. So zopet drugi, ki imajo resno voljo, pravo vero najti in tudi po njej živeti, pa nimajo prilike, da bi prišli do spoznanja resnice. Ali je pač mogoče misliti, da bo neskončno ljubeznivi Bog, ki se je radi našega zveličanja včlovečil, ki je radi nas trpel in umrl, pogubil ljudi, ki so brez lastne krivde v zmoti? Gotovo ne. Ako le resno hrepenijo po resnici in pošteno živijo, jih neskončno ljubeznivi, a tudi neskončno pravični Bog ne bo pogubil. Takih ljudi sveta Cerkev ne pogublja, pač pa jih prišteva k svojim udom ter upa, da bodo zveličani. Dalje nas sveta

Cerkev tudi ne uči, drugoverce sovražiti, pač pa nam naklada dolžnost, jih ljubiti in zanje moliti, jim odpuščati, ako nas žalijo in preganjajo. Večna resnica pravi: »To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.« (Jan. 15, 12.) »V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bodeite ljubezen imeli med seboj.« (Jan. 13, 35.) Prava, čista, nesebična, nesamopridna ljubezen do bližnjega je torej znak pravega krščanstva, je znamenje pravega katoliškega kristjana. Katoliška vera nas uči, nam vелеva ljubiti vse ljudi, če tudi niso iste vere kakor mi. In koliko je takih, zares pomilovanja vrednih drugovercev, katerim ne smemo odreči svoje ljubezni. Ogromno število je takozvanih pravoslavnihi kristjanov, ki so v zmoti, ki so ločeni od vrhovnega poglavarja edinozveličavne Cerkve, ločeni torej od svojega dobrega pastirja. Predragi, ali bodemo mi njim odrekli svojo ljubezen, svojo pomoč? Ne. Ljubimo jih in vsled te ljubezni neprestano molimo za njihovo združenje z rimskokatoliško Cerkvijo! Pri vsaki sv. maši, pri vsakem sv. obhajilu, pri vsakem obisku najsvetejšega zakramenta prosimo Jezusa, naj jih razsvetli, naj jih privede v svoj hlev, da bode en hlev in en pastir!

Sedaj vas še vprašam, dragi v Gospodu, ali zadostuje k zveličanju, ali nam je že zveličanje tudi zagotovljeno samo zaradi tega, ker smo udje edinozveličavne Cerkve Kristusove? Ne. Zakaj Kristus pravi: »Ne vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri izvršuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.« (Mat. 7, 21.) S temi besedami hoče reči božji Zveličar, da nas sama vera ne bode zveličala, ampak življenje po veri, izpolnjevanje božjih in cerkvenih zapovedi nas bode večno osrečilo. Zato nas opominja sv. Pavel: »Zatorej, preljubi moji, ... dovršujte v strahu in trepetu svoje zveličanje!« (Fil. 2, 12.) Sv. Peter pa pravi: »Zato se pa, bratje, vedno bolj prizadevajte z dobrimi deli utrditi svoj poklic in življenje; če to storite, gotovo nikoli ne boste padli! Tako vam bo sijajno dovoljen vstop v večno kraljestvo našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa!« (II. Pet. 1, 10, 11.) Gorje, trikrat nam torej gorje, ki smo rojeni in vzgojeni v pravi Kristusovi Cerkvi, ako ne živimo po nauku svete vere in ako se ne poslužujemo zveličavnih sredstev, katera nam nudi sveta vera v takem izobilju! Gorje katoliškemu kristjanu, ako noče rabiti zveličavnih pripomočkov, kakršnih nimajo drugoverci, kakršnih nima nobena druga vera, in ki kljub zveličavnim naukom, kljub sv. zakramentom v svojem grešnem in hudobnem življenju nadkriljuje drugoverce in nevernike! Gorje, pravim, katoliškemu kristjanu, ki ne živi po nauku svete vere in ki se malo zmeni za sv. zakramente in za druga zveličavna sredstva; kajti njemu veljajo ostre Kristusove besede: »Povem vam pa, da jih pride mnogo od vzhoda in do zahoda (nezadolženi drugoverci) in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu (t. j. bodo dosegli

večno zveličanje), otroci kraljestva (katoliški kristjani, ki pa niso katoliško živeli) bodo pa pahnjeni v zunanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi.« (Mat. 8, 11, 12.)

Predragi v Gospodu! Mi smo — seveda brez svojega lastnega zasluženja, le po milosti božji — v čolnu Petrovem, mi spoznavamo edino zveličavno vero Jezusovo, imamo Jezusove zakramente, ki nas očiščujejo naših grehov, ki nas v dobrem vtrjujejo in posvečujejo. Razen tega imamo še toliko blagoslovil in drugih zveličavnih sredstev, ki nas potrjujejo v veri, osrčujejo v žalostnih dogodkih, nas branijo zoper napade hudobnega duha. Pa ne samo to. Ako ohranimo vero, se dobro bojujemo ter srečno končamo tek življenja, nam je obljubljena, pripravljena slavna, nevenljiva krona večnega plačila. Vsled tega, predragi, bodimo ponosni na svojo sveto vero, bodimo zvesti udje matere katoliške Cerkve! Ne izvršujmo samo njenih zapovedi, temveč tudi njene želje, prejemajmo pogosto in vredno sv. zakramente — kar sveta katoliška Cerkev tako srčno želi — in poslužujmo se tudi vseh drugih zveličavnih pripomočkov. Če bodemo vse to storili, smemo upati, da bodemo kmalu zapazili na sebi in v sebi zveličavno moč svete Cerkve. »Drži torej,« ti kličem s sv. apostolom Janezom, »drži, kar imaš (čisti nauk Kristusov in živi po njem), da ti nihče ne vzame krone!« (Skr. raz. 3, 11.) Amen.

P. Dionizij Dušej.

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

O dvojni veliki ljubezni.

Sveta Cerkev je obhajala spomin svojih mučencev že precej od začetka. Zato pač ni mogla prezreti najslavnejših med njimi, sv. apostolov Petra in Pavla, onih dveh orjaških stebrov, na katerih je postavljeno poslopje svete Cerkve, o kateri pravi sveto pismo, da »jo je Sin božji pridobil s svojo krvjo.« (Dej. ap. 20, 28.) In pritekla in iztekla je vsa rešnja kri iz presvetelega Srca Jezusovega. Zato je en mesec v letu posvečen zlasti presvetemu Srcu Jezusovemu in v tem mesecu posebej en dan. Ravno v tem mesecu juniju ali rožniku pa praznuje sveta katoliška Cerkev tudi praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

To mi daje povod, da vam danes govorim o dvojni veliki ljubezni, namreč o ljubezni Jezusovega presv. Srca do sv. Petra in Pavla in o ljubezni obeh apostolov do božjega Srca Jezusovega.

Srce Jezusovo, sladkost vseh svetnikov, usmili se nas!

I. Ljubezen Jezusovega presv. Srca se sicer razteza na vse ljudi, na pravične in grešnike, ker je to Srce Odrešenika

in Zveličarja vesoljnega sveta, vendar se je izredno odlično razodevala na sv. Petru in Pavlu. Pa kako?

1. a) Izmed preprostega ribiškega stanu tam v Betsajdi pri Genezareškem jezeru pokliče Jezus Simona. Njegovo Srce se nagne k njemu, ko ga brat Andrej pripelje predenj. Jezus ga pogleda ter mu reče: »Ti si Simon, Jonov sin, ti boš imenovan Kefa« (kar je prestavljeno Peter), t. j. skala.« (Jan. 1, 42.) Tako je bil sv. Peter z a z n a m o v a n za svoj prihodnji poklic.

Ko pa pozneje Gospod vidi Petra in Andreja metati mreže v morje, pokliče ga za seboj, ker ga hoče storiti »ribiča ljudi«. Peter koj vse popusti in gre za njim.

Odslej se vedno bolj kaže naklonjenost Jezusovega presvetelega Srca apostolu Petru.

Odlikoval ga je pred drugimi apostoli. Peter je bil priča, ko je Jezus k življenju obudil Jajrovo hčer, smel je gledati in občudovati veličastno izpremenjenega na gori Tabor, blizu njega je bil v vrtu Getzemani, videl ga je zvezanega v sodnji hiši in po vstajenju se mu je prikazal posebej. V veselih in žalostnih urah je hotelo presv. Srce Jezusovo imeti apostola Petra blizu sebe in kot najodličnejšo pričo zaradi prihodnje najvišje službe, ki mu jo je namenil z besedami današnjega evangelija: »Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklena vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.«

Znamenita odlika in izraz skrbne ljubezni Jezusovega presv. Srca je bilo tudi, da je Gospod posebej tudi molil za Simona Petra, kakor mu je sam zatrdil, rekoč: »Jaz sem prosil zate, da nejenja tvoja vera.« (Luk. 22, 32.)

b) Jezus se je vrnil k svojemu nebeškemu Očetu s poveljanim Srcem, pa vedno še čutečim za nas uboge zemljane in zlasti še skrbečim za svojo Cerkev. Mlada Cerkev Jezusova je že zgodaj imela mnogo nasprotnikov in preganjalcev, kjerkoli se je ustanovila. Tako tudi v Damasku, lepem sirskega mestu proti severovzhodu od Palestine. Nad ondotne kristjane se je podal, ko jih je že v Jeruzalemu dovolj zatiral in zapiral, Savel, mlad, učen farizej, doma iz Tarza, poglavitnega mesta Cilicije. Božje oko pa je gledalo nanj iz nebes in Jezusovo presveto Srce je bilo zanj ob desnici Očetovi. Njegova neskončna milost ga pokliče na prečudovit način v nov, ves drugačen stan. Nanagloma ga pri belem dnevu obsveti posebna svetloba z neba. Savel pade na tla in sliši glas: »Savel, Savel, kaj me preganjaš? On pa reče: ‚Kdo si, Gospod?‘ In ta (odgovori): ‚Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš. In trepetaje in strme reče: ‚Gospod, kaj hočeš, da naj storim?‘ In Gospod mu reče: ‚Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.‘ (Dej. ap. 9.) Savel gre, se dá krstiti, in odslej še mnogo bolj gori za krščanstvo sv. Pavel, kakor je bil poprej vnet za judovstvo Savel.

Zveličarja sv. Pavel naravnost ni videl, kakor je občeval sv. Peter tri leta z božjim Učenikom, pač pa se mu je Gospod razodeval v več prikaznih. In tedaj se je iz Jezusovega presvetega Srca razlila tolika milost, tolika vera in ljubezen v Pavlovo dušo, da mu je ostala podoba Gospodova neizbrisna in da ga je kar gnalo po vsem svetu razširjat božje kraljestvo in raznest po vseh deželah slavo Jezusovega imena. Pa saj je Gospod rekel: »Izvoljena posoda mi je on, da nese moje ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke.« (Dej. ap. 9, 15.)

2. a) Sv. Pavel je bil poprej velik grešnik, preganjalec Kristusov, s v. Peter pa se je z grdo nehvaležnostjo pregrešil v trpljenju Gospodovem. Zatajil ga je trikrat, ker je preveč zaupal samemu sebi.

Kako dobrotljivega se mu je Gospod izkazoval, a Peter ni hotel poznati svojega največjega dobrotnika. O to je bilo presvetemu Srcu neizrečeno bridko in Peter je zaslužil, da bi mu bil Jezus za vselej odpovedal svojo ljubezen. A presveto Srce se ga je usmilo in ga izpreobrnilo iz zbeganega grešnika v velikega in stanovitnega spokornika. »In Gospod se je ozrl, in pogledal je Petra, in Peter se je spomnil besede Gospodove (da ga bo namreč izdal). In je ven šel, in je milo jokal.« (Luk. 23, 61.) Žarek iz presvetega Srca Jezusovega mu je razsvetlil dušo, da je spoznal svoj greh, omečil mu je srce do grenkih solz in ga vsposobil za najvišje naloge na zemlji.

Občudujmo božje Srce Jezusovo, ki izkazuje milosti celó takrat, ko človek preganja in nehvaležno žali svojega Odrešenika! Kako prav molimo v litanijah: »Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno, usmili se nas!«

b) Iz 2. lista sv. Pavla do Korinčanov posnamemo, da si je s v. Pavel ohranil nedolžnost z neprenehljivim bojem. »Dano mi je želo (trn) v moje meso, angel satanov, da me bije. Zatega voljo sem trikrat prosil Gospoda, da bi odstopil od mene; pa mi je rekel: Dovolj ti je moja milost, zakaj moč se v slabosti izpopolnjuje.« (12, 7—9.) Zares! Ljubezni polna milost Jezusovega presvetega Srca je krepila svetega moža, da je v silnem boju vedno zmogel in da je v deviški čistosti dosegel apostolsko popolnost, v kateri je pri vseh nevarnostih ostal neomadeževan, pa je še tudi druge vernike vodil k nedolžnemu življenju ter jih vodil tako, da so za ohranitev svete nedolžnosti darovali kri in življenje; drugi pa so nečisto življenje zamenjali s sramežljivim obnašanjem. (Cfr. dr. M. Napotnik: Sveti Pavel, 2. izdaja, str. 106, 107.)

V litanijah molimo: »Srce Jezusovo, žareče ognjišče ljubezni!« O s kako gorečo ljubeznijo je objemalo presv. Srce Jezusovo duši apostolskih prvakov! Ni čuda, da sta tudi njuni

srci vzplamteli od tega žarečega ognjišča v neumorni ljubezni. Le poglejmo!

II. Bilo je tedaj, ko je Jezus obljubil dati apostolom samega sebe v dušno hrano. Ljudje ga niso umeli; vse zapušča shodnico, kjer Jezus govori; veliko učencev odstopi od njega. Božji Zveličar se obrne k apostolom, rekoč: »Hočete tudi vi proč iti?« Simon Peter mu tedaj odgovori: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš; in mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji.« (Jan. 6, 69, 70.) Tako je znal s v. Peter potolažiti Srce Jezusovo z očitnim izrazom vere vanj; h kateremu ga je vlekla ljubezen.

Res se je pozneje preveč zanesel na svojo moč, se podal v bližnjo nevarnost ter se ondi izpozabil. Toda s trikratno očitno zatrditvijo svoje posebne ljubezni je hotel popraviti, kar je hudega prizadel Jezusovemu Srcu, ko ga je bil trikrat zatajil.

Bilo je po Kristusovem vstajenju. Več učencev je ribarilo po Genezareškem jezeru, a brezuspešno. Ko pa je napočilo že jutro, stal je Jezus na bregu, ali učenci niso vedeli, da je Jezus. Na njegovo besedo vržejo mrežo in vjamejo veliko rib. Nato obedujejo na obrežju. Potem pa reče Jezus Simonu Petru: »Simon Janezov, me ljubiš bolj kakor ti-le? Mu reče: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Mu reče: Pasi moja jagnjeta! Mu reče spet: Simon Janezov, me ljubiš? Mu reče: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Mu reče: Pasi moja jagnjeta! Mu reče tretjič: Simon Janezov, me ljubiš? Peter je bil žalosten, ker mu je vtretjič rekel: Me ljubiš? in mu je rekel: Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim. Mu je rekel: Pasi moje ovce!« (Jan. 21, 15—17.)

Kakor je Jezus apostola Petra zavoljo njegove razsvetljene vere postavil za vogelni kamen in ključarja svoje Cerkve, tako mu s temi besedami podeli prednost pred drugimi apostoli zavoljo njegove večje ljubezni, namreč višjo pastirsko službo in oblast nad vsemi verniki brez razločka, tudi nad apostoli.

Kar je prvak apostolov kdaj Jezusu obljubil, to je tudi izpolnil. Le zasledujmo ga po njegovih apostolskih potih in spoznali bomo njegovo tako delavno, gorečo ljubezen.

Na binkoštni praznik stopi pred ljudstvo ter govori tako navdušeno, tako prepričevalno, da se jih še tisti dan dá krstiti tri tisoč. Pozneje govori o ljubezni do Jezusa Kristusa v templju pred velikim zborom; in rajši se dá šibati, v Jeruzalemu in v Rimu v ječo vreči ter v težko železje vkovati, kakor da bi jenjal oznanjevati Kristusa. V njegovem srcu gori ogenj ljubezni Jezusovega presv. Srca, ki vedno bolj plapola in ne neha vžigati ljudstva v ljubezni do božjega Srca. Žene ga od mesta do mesta, po suhem in po morju, po Judeji in Samariji, po Siriji

in Mali Aziji, ustanovi in vodi apostolsko stolico v Antiohiji in v Rimu, kjer deluje kot prvi rimski škof in hkrati prvi papež. Tam v glavnem mestu krščanstva goreče dela in govori in trpi za Kristusa križanega, dokler na današnji dan l. 67. z mučeniško smrtjo na križu njegova ljubezen ne doseže vrhunca. V vedni spomin tega stoji v večnem mestu tamkaj največja cerkev vesoljnega katoličanstva in ob njej Vatikan, bivališče naslednikov sv. Petra.

Kdo bi pač mogel verno opisati ljubezen, katero je gojilo srce sv. Pavla do Gospoda Jezusa? Kakor postane železo v ognju vse žarnordeče in vse kakor ogenj, tako je bil apostol Pavel od ljubezni do Jezusa ves ljubezen. O Jezusu najrajše premišljuje, o njem in zanj najrajše govori, zanj najnapornejše deluje. »Kristus mi je življenje in smrt dobitek.« (Pil. 1, 21.) »S Kristusom sem na križ pribit. Živim pa, toda ne jaz; živi pa v meni Kristus.« (Gal. 2, 20.) »Ljubezen Kristusova nas pri-ganja.« (II. Kor. 5, 14.) »Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristu-sove? ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali ne-varnost? ali preganjanje? ali meč?« (Rim. 8, 35.)

Zares! Pavlovo srce je bilo kakor od puščice božje lju-bezni zadeto in ranjeno. Ljubezen do Kristusa je bila žarna zvezda, ki mu je jasno in nepremično svetila na nebu njegovega srca, ki mu je v vseh burnih dnevih, v vseh pretežavnih okol-nostih kazala varno pot in srečen izhod. Ime Jezus, ki se nahaja 219 krat v njegovih 14 listih, bilo je njegovemu srcu rajska radost. Ljubezen do Boga, do Jezusovega presv. Srca je nare-kovala sv. Pavlu tudi požrtvovalno ljubezen do ljudi, da je pre-hodil vzhod in zahod zavoljo zveličanja neumrjočih duš; da je prehitel kakor ogenj in veter ves svet in ga je, prehodivši, očistil zoprne sape in nezdravega duha. Daroval se je za ljudi. Tako slavé lavantinski knez in škof Mih. Napotnik sv. Pavla v po-sebni knjigi (str. 26, 27).

Sv. Pavel je imel srce polno ljubezni, rahločutnosti in mi-lobe. Sv. Janez Zlatoust si je upal celo reči: »Srce Kristusovo je bilo srce Pavlovo.« Ni ga bilo trpljenja pri vernikih, ki bi ga ne bil občutil apostol sam, ne pohujšanja, ki bi ne bilo z bridko ostrostjo ranilo njegovega milega srca. To je bilo mu-čeništvo srca poleg mučeništva telesa ob tolikih potovanjih, nevarnostih, šibah, ječah, verigah, dokler ni slednjič današnji dan l. 67. padla njegova glava pod mečem v Rimu, ko je 34 let deloval za sveto stvar, za razširjanje Imena Jezuso-vega in spoznanje njegovega božjega Srca.

Tako sta oba apostola sijajno izpolnila voljo Gospodovo: »Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname.« (Luk. 12, 49.)

Koliko hvale smo dolžni presv. Srcu Jezusovemu! Na sv. Petru in Pavlu je razodelo še prav posebno svojo

veliko ljubezen. Že na zemlji ju je Jezus kljub njuni grešnosti postavil za prvaka sv. Cerkve, sedaj pa sta v nebesih prvaka med svetimi apostoli. Sedaj uživata tisto božjo ljubezen, za katero sta se tu na zemlji toliko trudila, toliko govorila, toliko pisala, toliko trpela, mučeniške smrti umrla. Naj njun velike ljubezni polni zgled vname tudi naša srca, da bodo ljubila le to, kar je predvsem vredno goreče in stanovitne ljubezni: Bog, Jezusovo presv. Srce, prečista Devica in Mati božja Marija, angeli in svetniki, sv. katoliška in apostolska Cerkev, pa naše neumrjoče duše. Amen. Val. Bernik.

Peta nedelja po binkoštih.

Praznik dragocene krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Moč presvete Jezusove krvi.¹

Znano je, da je bil najmočnejši mož v stari zavezi Samson. O njegovi moči pričajo mestna vrata Filistejcev, katera je izdrl in odnesel; lev, katerega je pobil; stebrovje mestne hiše, katero je razsul. Brez vse primere močnejša, kakor moč Samsonova, je duhovna moč presvete krvi našega Odrešenika, katera teče pri vsaki sveti maši, ki se pretaka v sveti hostiji, ki kipi proti nebu v našo spravo, katero pijemo v svetem obhajilu. O moči te krvi pričajo sedmerna junška dela, katera je Jezus dovršil na zemlji, katera še vedno izvršuje tu med nami, v naših dušah. Premišljujmo jih danes, ko obhajamo praznik dragocene krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa, našemu večnemu Kralju v čast z zaupno prošnjo, »naj pride svojim služabnikom na pomoč, katere je odrešil s svojo drago krvjo!«

I. Sveta kri je rešila vesoljni svet.

O grškem junaku Herkulu se pripoveduje, da je izpeljal reko iz njene prvotne struge in s to vodo odplavil kakor goro visok kup gnoja. Ob svojem prihodu na svet je tudi Jezus Kristus našel silno goro hudobij in pregreh in zlobe, goro, široko od enega konca sveta do drugega, globoko do pekla, visoko do neba, dolgo mnogo tisoč let. Ta gora je obsegala vse pregrehe od Adama do sodnjega dne. Proti tej gori je drvila neprenehoma reka, toda ne reka vode, ampak reka ognja in žvepla, široka kot zemlja, visoka od nebes do zemlje; od božjega prestola je drla ta reka in žugala pokončati ves svet. Ta reka

¹ Tudi primerno za dan vednega češčenja.

je bila neskončna pravičnost božja. In vedno višja in širja je postajala ta gora in besnejše je divjala ta reka. Vsi narodi so obupno vzdihovali in ječali, sočutno so zrlí angeli dolí z neba. Toda pomagati niso mogli. Sin božji se je usmilil človeštva, umrl je za nas na križu na gori Kalvariji. Iz njegovih prebođenih rok in nog in strani je izvirala rdeča reka krvi in tekla proti gori pregreh; odplavila jo je in pogasila gorečo povodenj. Greh je izbrisan, utolažena jeza božja! In zato pravi apostol: »Ker smo odrešeni s krvjo Kristusovo, smo rešeni jeze božje.« (Rim. 5, 9.) Tako je izvršil naš Gospod prvo junaško dejanje: strl je silno moč greha. In ta sveta kri je še vedno na naših oltarjih, v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

II. Sveta kri nam je odprla nebo.

Drugo junaško dejanje našega Gospoda je osvojitve nebes. Sv. Janez je videl v skrivnem razodenju v duhu neizmerno množico vseh izvoljenih, ki se bodo zveličali do konca sveta. On piše: »Videl sem veliko množico, katere ni mogel nihče prešteti iz vseh narodov in ljudstev in jezikov in rodov stati pred sedežem božjim, oblečene v bela oblačila in palmove veje v njih rokah, in vprašal sem: kdo so ti in odkod so prišli; in dobil sem odgovor: ti so prišli iz velike stiske in so oprali svoja oblačila v Jagnjetovi krvi. Vsi pa so klicali: Ti si nas odrešil, o Gospod, v svoji krvi.«

Vse te množice bomo enkrat ob sodnjem dnevu mi videli in Bog daj, da bi bili med njimi! In ako pravi apostol, da jih nihče ne more prešteti, koliko jih more torej biti od Adama do poslednjega izvoljenca! In če uživa poslednji teh blaženih tako slavo in veselje, da nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in nobeno srce ni občutilo tega, kar je Bog pripravil njega ljubečim, in če tam preteče tisoč let v blaženstvu kot en dan, in če so vsi ti rešeni edinole po Jezusovi krvi, kako moč ima torej ta presveta kri? Dà, še dalje sega njena moč. Če bi vsi, ki hodijo po široki poti pogubljenja in teptajo s svojimi nogami to sveto kri, če bi se vsi ti skesali in poboljšali, ta sveta kri ima dovolj moči vse te in še tisoče drugih svetov rešiti. Ena sama kapljica svete krvi ima moč odpreti nebesa vsem ljudem. In ta sveta kri je na naših oltarjih, je v sveti hostiji.

III. Sveta kri je premagala satana.

V sredi zemlje je stal prestol in na njem sedel silni in strašni. Pred njegovimi nogami so ležali knezi in mogočni tega sveta. Kruti nasilnik jim je dal verige, da zvežejo svoja ljudstva. Tisočletja je sedel na prestolu in nihče se mu ni upal upreti. Služabniki njegovi so bili: smrt, kuga, lakota, vojska, obup. Njegova palača pekel. Težji in težji je bil njegov jarem, hujši verige. In tedaj je nastopil prekрасen junak proti njemu in pri-

čel ž njim junaški dvoboj. Od devete ure zvečer do tretje ure drugo popoldne je trajal ta boj. Vedno besnejši je bil satan in njegovi hlapci, vedno bolj je v lastni krvi krvavel junak. Naposled se je ob treh stresla zemlja, skale so pokale in mrtvi so vstajali gledat, kako je bil satan premagan. Razrušen je bil satanov prestol, smrt premagana, mesto obupa je zasvetilo sveto upanje, kuga, lakote in vojske so se uklonile svetemu križu. Tako slavno je zmagal s svojo krvjo Jezus satana, da se ta trese pred to krvjo, da trepeta pred znamenjem svetega križa. In sedaj so vrgli narodov sramotni satanov jarem, uklonili se svetemu križu in začeli služiti Bogu. Pač še vlada satan, a samo tistim, kateri se mu prostovoljno v sužnost dajo, pač vlada še smrt, a brez žela, postala je vrata v sveti raj, pač so še šibe na zemlji, a njim, ki ljubijo Boga, se vse v dobro izide. Toda ta kri ima moč še dalje. Ko se dopolnijo časi, bo končno Kristus zmagal smrt in satana in druge nadloge in kri Kristusova bo vse oživljala, pojila in posvečevala. In ta kri je še vedno med nami na oltarju.

IV. Sveta kri je studenec milosti za Cerkev.

Ko je Kristus premagal satana, je odšel v puščavo in tam zasadil v zemljo svoje žezlo, sveti križ. In izpod drevesa tega križa je začel izvirati studenec, ki se je razdelil na sedem rek. Te reke so ozelenile puščavo, jo naredile rodovitno in prekrasno deželo, polno blagoslova in rodovitnih sadov. Ljudje so se naselili v tej deželi, številni kot zvezde nebá. Še vedno izvira ta studenec izpod križa, to je Kristusova kri; še vedno tekó te sedmere reke, namreč sedmeri zakramenti, in vsi narodi na prej tako pušči zemlji zajemajo iz teh rek vso svojo moč, vse blagoslove in posvečenja. Kri nas opira v svetem krstu, krepí v svetem olju, blagoslavlja v zakonu, oživlja pri spovedi, posvečuje v sv. Rešnjem Telesu, daje moč blagoslovljenim stvarim in ljudem. Vse, kar oživlja in posvečuje sveto Cerkev, dobiva svojo moč v sveti krvi.

V. Sveta kri je kri nove in večne zaveze; kri svete Cerkve.

Sv. Janez je nekoč videl v skrivnem razodenju, kako je velika, močna in lepa žena bežala v puščavo. 1900 let je že stara ta žena, toda vedno enako mlada, krepka in zdrava. Velikrat je že bila napadena, a je vse premagala, bila je ranjena, a se je sama ozdravila. Jasen je njen glas in se razlega po vesoljnem svetu; daje zapovedi, in njeni otroci jo poslušajo, vabi jih k sebi, in ti hitijo, rodi jih, doji in živi, a sama ostane krepka in večnomlada. Kako močno kri mora imeti ta žena? Gotovo! Saj ona je edina, sveta, katoliška in apostolska Cerkev, in svojo moč zajema iz presvete Jezusove krvi!

VI. Sveta kri nas varuje božjih kazni.

Ko je skrunilec jeruzalemskega templja Helijodor brez zavesti ležal na smrtni postelji in umiral, tedaj je veliki duhovnik Onija zanj daroval krvavo daritev. In Gospod se je potolažil v svojem srdcu; Helijodor je ozdravel in hvalil Boga. Če je torej dragocena kri Jezusova že kot predpoda vnaprej v stari zavezi reševala grešnike, kakšno moč mora imeti šele v novi zavezi? Le pogledjmo v ogenj vic, ki ga je prižgala božja pravica. Kri teče v ta ogenj, ga gasi in daje dušam okrepčilo, luč in tolažbo. Toda oni svet je kraj pravičnosti, ta svet je kraj usmiljenja božjega; meja med obema je smrt. Če ima torej ta kri tako moč, da sega onstran meje sedanjosti, koliko moč ima šele tukaj. In res! Že v stari zavezi je rešila v predpoda cel izraelski narod iz egiptovske sužnosti, sedaj rešuje ves svet, rešuje posameznika. Zato darujmo to sveto kri pri povzdigovanju z besedami svete Cerkve: »Večni Oče! Jaz ti darujem drago kri Jezusa Kristusa v spravo za moje grehe in za potrebe svete Cerkve!« Ta kri bo naša tolažba in zveličanje tukaj in tam.

VII. Sveta kri je vino, iz katerega brsté device.

Znano je, da je v poganskem Rimu moralo sedem devic služiti boginji Vesti. Morale so biti gotovo število let čisto deviške. Zato pa so uživale pri Rimljanih najvišjo čast, moč in spoštovanje. Če je hudodelec, na morišče peljan, srečal vestalko, je bil oproščen. Za cesarji so imele pri slovesnostih prvo mesto in prvi sedež. Pač si mislite, da so se vse deklice potezale za to čast! Toda ob času rimskih cesarjev niso dobili Rimljani niti ene vestalke, ki bi se prostovoljno ponudila za to čast. Tako globoko je padla takrat npravnost pri Rimljanih. Morali so jih s silo dobiti. In zakaj? Ker so morale bite čiste, in če bi se katera proti devištvu pregrešila, jo je čakala strašna smrt: živo so jo zakopali. V tistih časih poganske propalosti pa so živele svete device Katarina, Neža, Agata, Lucija, Cecilija in tisoče drugih. Z mečem in ognjem, z zvermi in raznovrstnimi mukami so jih silili Rimljani, naj postanejo nezveste obljubi svete čistosti. Pa vse zaman. Ne obljube, ne grožnje niso nič dosegle. Umrle so mučeniške smrti za vero in čistost. V 4. stoletju je bilo samo v egiptovskih puščavah do 100.000 čistih mladeničev; v 13. stoletju je samo red sv. Franciška štel 300.000 udov, ki so imeli obljubo svete čistosti. In tudi dandanes jih živi po redovih in zunaj v svetu, z obljubo in brez obljube svetega devištva milijone obojega spola, ki ostanejo čisti do svoje smrti. Odkod ta silni razloček med poganstvom in krščanstvom? Odkod v istem času tam taka propalost, tu taka popolnost? To vse kaže, da se v kristjanih pretaka čisto drugačna kri, sveta, čista, neomadeževana in božja kri, kri našega Jezusa Kristusa, katero

pijejo v svetem obhajilu. To je ono vino, iz katerega brsté device, ki uničuje zlobo in obuja nebeški čut. Brez te krvi ni razumevanja za to nebeško čednost, s to krvjo ostanete čisti tudi sredi Sodome. Ta kri je iz očitne grešnice Magdalene naredila veliko spokornico Magdaleno. Ta kri izpreminja tigre v jagnjeta in daje jagnjetom levjo moč v boju proti svetu, satanu in mesu.

Predragi v Gospodu! Kje je junak, ki bi dovršil ta sedmera junaška dela, kakor jih je naš Gospod? Vse božje stvarstvo, čas in večnost se združuje v en sam veličasten slavospjev na to presveto kri. Njo slavi zmagoslavna Cerkev, z njo se krepi in oživlja vojskujoča, po njej teče tolažba in rešitev trpeči. V svetem Rešnjem Telesu vam je dana ta kri kot sprava za greh, kot orožje proti vašim sovražnikom, kot kelih večnega zveličanja. Molite in častite to sveto kri! Naj opere ta kri vaše duše v zakramentu svete pokore, naj vam daje levjo moč v svetem obhajilu! Potem boste nekoč z izvoljenimi v nebesih klicali polni hvaležnosti: »Ti, o Gospod, si nas odrešil v svoji krvi in združil v eno kraljestvo našega Boga!« Amen. Fr. K.

Katehetične pridige o krščanski pravičnosti.

Spisal dekan Anton Skubic.

V.

Grehi zoper Svetega Duha. (I.)

(1, 2, 3.)

Poglavitni grehi, o katerih smo doslej govorili, so v resnici smrtni grehi, ki prinašajo smrt veri, smrt ljubezni, smrt čednosti, smrt pameti in razumu, duši smrt in pogubo. To so žebliji, s katerimi se zbija rakev družinski sreči, to so pogrebci, ki uničujejo in pokopavajo človeško družbo. Spravimo poglavitne grehe s sveta, in svet je zopet stari raj!

Sedaj pa prihajamo k drugi vrsti grehov, ki se imenujejo grehi zoper Svetega Duha. To pa zato, ker ti grehi prav posebno nasprotujejo milosti, ki jo Sveti Duh ponuja vsakemu kristjanu, da se more zveličati, in zato ovirajo vsako izpreobrnjenje. Naš Zveličar pravi o teh grehih, da ne bodo odpuščeni ne na tem ne na onem svetu. (Mat. 12, 32.) Naš Učenik je hotel s tem reči, da ti grehi tako nasprotujejo milosti Svetega Duha in izpreobrnjenju, da je kaka resnična pokora nemogoča, zato tudi nemogoče odpuščanje. Brez posebnega čudeža je izpreobrnjenje nemogoče!

1. Prvi greh zoper Svetega Duha je: **Predrzno v božjo milost grešiti.** Kdor zakrivi ta greh, naravnost zlorabi božje usmiljenje, milost božja mu je povod za nove grehe. Tak človek misli, da lahko greši, saj je Bog neskončno usmiljen, ki rad odpušča. Ravno božja neskončna usmiljenost ga nagiblje, da si drzne le še bolj grešiti. Ne pomisli, da ima tudi božje usmiljenje svoje meje, in da Bog ni samo neskončno usmiljen, ampak tudi neskončno pravičen! Ne misli, da Sirah svari: »Ne govori: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? ... in ne nakladaj greha na greh. Zakaj hitro se sicer bliža usmiljenje Gospodovo, pa tudi njegova jeza, in jeza Gospodova gleda na grešnike.« (5, 4 sl.) Tako so grešili ljudje ob Noetovem času. Noe je ljudi opominjal, in njegova mrtva ladja jim je bila živa pridiga; a ljudje so plesali in rajali, zanašajoč se na božje usmiljenje, dokler niso našli svojega groba v mrzlih valovih. Gospod se ne dá zaničevati!

Tega greha so krivi oni, ki se zanašajo le na svojo spoved, češ, če grešim, pa pojdem k spovedi in spravim se s svojim Bogom, pa bo vse dobro. Ne govorim o tem, da takim ljudem navadno manjka vsako kesanje in trdni sklep, četudi gredo k spovedi, in jim torej tudi spoved nič ne pomaža. Tovrstni grešniki imajo spoved naravnost za povod, da morejo le še drznejše grešiti. To zveličavno ustanovo, ki jo je naš Gospod v svojem neskončnem usmiljenju postavil nam v zveličanje, zlorabijo v to, da še pogumneje grešijo! More li to za dolgo ostati brez kazni?

Enakega greha so krivi tudi tisti, ki svojo pokoro in svoje popoljšanje odlašajo na svojo starost, na poznejši čas, na smrtno uro. Ali se to ne pravi izkušati Boga in pričkatati se z njim, kdo bo močnejši, ali božja pravičnost ali grešnikova drznost? Kdo ti je porok, da boš imel v starosti ali ob smrtni uri še priliko, da srečno opraviš z Bogom in z njim sebi v korist obračunaš? Ako sedaj v svoji polni moči ne moreš zmagati sebe, kako boš pozneje v svoji slabosti zmagal Boga?

Ko sv. Avguštin govori o srečnem koncu desnega razbojnika, pravi pomembno: »O enem vemo, da se je izpreobrnil ob poslednji uri za gotovo, pa samo o enem; o enem, da nihče ne obupa, pa samo o enem, da nihče predrzno ne zaupa!« (De util. poen.) Nihče naj ne meni, da je že vse storjeno, ako ga duhovnik ob poslednji uri nekoliko pomazili, in zveličanje mu je gotovo! Za zveličanje je treba krepke milosti božje, in kdo ti porokuje, da jo boš imel ti, ki si jo celo življenje tako drzno zaničeval! Zato reci odločno s sv. Avguštinom: »Zakaj šele jutri, zakaj bi danes ne storil pokore? Bog mi je pač obljubil usmiljenje in odpuščanje, ni mi pa obljubil jutrišnjega dne!« Bog je pač usmiljen in potrpežljiv, ne dá se pa zaničevati!

2. Ravno nasproten temu grehu pa je drugi greh zoper Svetega Duha, in tega je kriv, **kdor nad božjo milost jo obupa.** Dočim je prvi grešnik preveč zaupal, pa drugi sploh nič ne upa in govori s Kajnom: »Prevelika je moja hudobija, da

bi mogel dobiti odpuščanje!« (I. Moz. 4, 14.) Ako je že nezaupljivost do Boga greh, koliko večji greh je šele popolni obup nad božjo milostjo, ki se more izcimiti le iz opetovanih velikih grehov! Tak nesrečnik izgubi vse upanje, vse veselje do življenja, ki mu je postalo neznosno breme, zato se ta greh tolikrat končuje s samomorom. Komu je neznana zgodba Juda Iškarijota, ki je vzor teh grešnikov? Mnogoštevilni samomori, ki jih beremo novejši čas skoro vsak dan v časnikih, temeljijo na takem bogopozabljenem življenju in na obupu, ki se vije iz tega. Naenkrat se takemu grešniku zbudi pekoča vest, in te nesrečnik ne prenese, zato si rajši prereže nit življenja. Posebno opetovani nečisti greh pogosto in rad rodi tak sad.

Obupani grešnik neskončno žali božje usmiljenje, to najtolažilnejšo božjo lastnost. Sv. Avguštin pravi, da ni manjši greh dvomiti nad božjim usmiljenjem kakor tajiti Boga samega. Tak grešnik pozablja na sveto pismo, na zgodbo izvoljenega ljudstva, na zgodbo toliko grešnikov, ki so v teku časa našli tako bogato božje usmiljenje. Ali nam ne oznanja božjega usmiljenja zgodba Adama in Eve, ki sta grešila, pa sta našla usmiljenje? Ali nam tega ne oznanja celo mesto Ninive, ki je delalo pokoro in našlo milost? Ali nam tega ne oznanja prilika v izgubljenem sinu, ki ga je dobri oče objel, ko se je vrnil v njegovo naročje? Ali nam tega ne oznanja prilika o izgubljeni ovci, ki jo pastir išče in, ko jo najde, jo vesel zadene na svoje rame in jo nese ljubeznivo v svoj hlev? Ali nam tega ne oznanja zgodba Caheja, ki mu je Učenik govoril: »Danes je tej hiši zveličanje došlo?« Ali nam tega ne oznanja zgodba Marije Magdalene, ki ji je bilo veliko odpuščenega, ker je veliko ljubila? Kdaj je solnce obsevalo večjo grešnico, kot je bila ta, ki je bila »grešnica v mestu«, torej očitna grešnica? Ali nam tega ne oznanja klic preroka Izaija: »Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, pa bodo beli kakor sneg« (1, 18.) Ali nam tega ne oznanja sam Gospod, ki veli: »Nočem smrti grešnika, ampak da se izpreobrne in živi?« Ali nam tega ne oznanjajo celo farizeji, ki so usmiljenemu Zveličarju šteli v zlo, ker je občeval z grešniki, ter so mu sponašali: »Ta občuje z grešniki in jé z njimi!« (Mark. 2, 16.) Dokazov za božje usmiljenje je dovolj, in krepkih in tolažilnih; a če je greha le preveč, tudi vsi ti dokazi ne vzdržijo zaupanja, dasi bi ga lahko!

Tak obup se marsikdaj pokaže v divji kletvi nad vsem, kar je svetega in božjega. Uprav peklenska divjost! In tak grešnik često z očmi vidi, kar je tajil celo življenje; pokažejo se mu peklenški duhovi, dasi na duhove ni nikdar veroval! A vse se vrši brez upa in kesanja, s strahom in trepetom! — Francoski bogotajec Voltaire je bil tak grešnik. Kot dolga veriga so se grehi vlekli skozi njegovo življenje. Grozoten napad obupnosti je naznanjal njega konec. »Jaz čutim neko roko, ki me grabi in vleče pred sodnji stol božji!« zastoče umirajoči. Potem

pa z izbuljenimi očmi pogleda proti vznožju ob postelji ter zavpije: »Hudič je tukaj, pograbit me hoče, — jaz ga vidim, — o, skrijte me!« — z zadnjim obupnim krikom omahne in — Voltaire je mrlič!

Sempatje se zgodi, da se tudi sicer ne prevelikih grešnikov časih poloti neka maloupnost, kadar slišijo govoriti o resnih resnicah, o poslednji sodbi, o peklu, o božji pravičnosti. Naj taki, ki imajo še dobro voljo, pa je le meso slabo, ne gredo predaleč. Obrnejo naj se na svojega dušnega vodnika in našli bodo mir svojim dušam. Ob zadnji uri je dobil desni razbojnik odpuščanje, da nihče ne obupa!

Verniki moji! Prerok Joel govori takole: »Izpreobrnite se h Gospodu, svojemu Bogu, ker je dobrotljiv in milostljiv, potrpežljiv in velikega usmiljenja in vzvišen nad hudobijo!« (2, 12.) Bog noče smrti grešnika, ampak hoče, da se izpreobrne in živi! Vedite pa, da je isti Bog tudi neskončno pravičen, ki ne bo pustil nobenega greha brez kazni. Milosti daje vsem dovolj, a ne zlorabimo je, da bi se nanjo zanašali in le še bolj grešili! Ako pa smo grešili, četudi morda veliko grešili, pa nikar ne obupajmo nad božjim usmiljenjem, ker »pri Gospodu je usmiljenje in pri njem obilno odrešenje«. Celó v zadnjem trenutku je odpustil desnemu razbojniku, da nihče ne obupa, pa samo temu, da nihče predrzno ne zaupa!

3. Na tretji način se pregreši zoper Svetega Duha, kdor se spoznani krščanski resnici ustavlja. Tega greha je kriv tisti, ki noče od Boga razodete resnice sprejeti za pravo in jo pobija ali zanikava; ali kdor nalašč in namenoma vse prezira in zametava, kar bi utegnilo privedi do drugačnega prepričanja, ker se boji, da bi moral začeti drugače živeti, kakor je živel doslej. — Taki grešniki so bili Judje ob času Jezusa Kristusa, ki je moral jokati nad trdovratnim Jeruzalemom in govoriti s solznimi očmi besede: »Jeruzalem, da bi bil spoznal tudi ti, zlasti ta svoj dan, kar je tebi v mir, sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi!« (Luk. 19, 42.)

Koliko pa je šele danes takih ljudi, ki vedo, da so na napačni poti, ki vsaj slutijo, da deró v pogubo, pa se vendar ne potrudijo, da bi stopili na pravo pot, ali ki nalašč beže pred vsako priliko, ki bi jih utegnila zbuditi k drugačnemu življenju, ki se namenoma izogibljejo vsakega nagiba, ki bi jih lahko motil v njihovem grešnem življenju! Ti ljudje se namenoma izogibljejo vsakega katoliškega časnika, vsakega dobrega berila, bežijo pred službo božjo, pred krščanskim naukom, pred pridigo, pred spovednikom, samo iz tega namena, da morejo nemoteno živeti v svojih grehah naprej, da jih ne vznemirja kak pridigar ali drug nepovabljen gost.

Največkrat se veliki grešniki bojijo, kaj bodo rekli drugi, ako bi začeli pobožno živeti. Taki naj bi le junaško storili, kakor je storil grof Stolberg. Ta se je povrnil iz protestantizma v

katoliško Cerkev. Ta korak mu je oponašal neki knez: »Jaz ne ljubim tistih, ki menjajo svoje prepričanje.« — »Jaz tudi ne,« odvrne grof, »zakaj če bi moji dedi ne bili menjali svoje vere, bi tudi meni ne bilo potreba prestopati v katoliško Cerkev.« Prav je odgovoril poštenjak! Ni nečastno zapustiti grešno pot in stopiti na pravo stezo, nekaj strašnega pa je zapustiti pravo pot in stopiti na stranpoti!

Zato bo mnogo hujša usoda zadela tiste katoličane, ki bi bili lahko spoznali pravo resnico, pa je niso hoteli, kakor one krivoverce, ki so sicer živeli zunaj edinozveličavne Cerkve, pa so imeli voljo spoznati resnico, ko bi jo mogli. Zato tudi sveta Cerkev takih krivovercev ni nikdar obsojala, ampak je vedno zanje molila, da bi jim zasijala luč pravega spoznanja! Že sv. Avguštín pravi v tem zmislu: »Mnogo ovác je zunaj (Cerkve), mnogo volkov pa je znotraj!« Taki nalašč zaslepeli grešniki se mi zde kakor ovce, ki jih pastir skrbno išče, pa le beže pred njim in se mu skrivajo, da jih ne more doseči, in se nazadnje žalostno izgube za vedno. »Ko bi bili slepi, bi ne imeli greha,« pravi naš Gospod. (Jan. 9, 41.) Toda sedaj — gorje jim! To so trdovratniki kakor Judje, ki so si ušesa tiščali, ko jim je sv. Štefan oznanjal resnico in očital njihovo hudobijo.

Dragi verniki! Poncij Pilat je mrzlo vprašal Gospoda: »Quid est veritas? Kaj je resnica?« Spoznaval je Gospoda kot bitje, ki je več kot navaden človek. Zato se ga je tudi bal. Pa mesto da bi bil za resnico prijel, pa jo je pahnil od sebe in je večno resnico obsodil na smrt. Konec njegov je bil po sporočilu samomor! Ne zapirajmo svojega srca pred resnico, ne zatiskajmo oči, ne mašimo ušes! Saj pravi naš Gospod: »Resnica vas bo osvobodila!« Resnica je velika milost, ne pehajmo je od sebe, ampak pogosto molimo in prosimo za pravo spoznanje! Amen.

VI.

Grehi zoper Svetega Duha. (II.)

(4, 5, 6.)

Predragi verniki! Predrzo zaupanje je bilo greh ljudi ob vesoljnem potopu, obup je bil greh Kajna in Juda Iškarijota, spoznani resnici pa se je ustavljal Poncij Pilat. To so grehi zoper Sv. Duha, in so se končali s popolno pogubo, kar sem vam pokazal v zadnjem katehetičnem govoru.

1. Četrty greh zoper Sv. Duha pa je: Svojemu bližnjemu zaradi milosti božje nevoščljiv biti. — Nevoščljiv je tisti, ki je žalosten zaradi tega, ker ima bližnji pred njim kako prednost. Zaradi milosti božje je bližnjemu nevoščljiv tisti, ki je žalosten zato, ker bližnji lepo krščansko živi, se v čednostih odlikuje, pobožno moli, mnogo dobrega dela, pogosto prejema sv. zakramente, se greha varuje. Zaradi teh

vrlin ga zaničuje, zasramuje, ga želi spraviti na napačno pot in se veseli, ako se mu je to posrečilo. Oče tega greha je satan, ki že prvima človekoma ni privoščil milosti božje in si je toliko časa prizadeval, dokler ju ni spravil ob to milost. Tega greha je bil kriv Kajn, ki mu je obraz upadel, ker se je Gospod milostno ozrl na dar Abelov.

Posnemalcev je dovolj v današnjem času! So namreč ljudje, ki si vse prizadenejo, da bi se mladina ne vzgojevala po krščanskih načelih, da bi se ljudstvo odtujilo Bogu in sv. Cerkvi. Žalostni so, ako vidijo, da se verniki oklepajo sv. Cerkve, da se versko življenje lepo razvija, da se versko prepričanje pogloblja in utrjuje. Žalostni so, ako vidijo, da se čedalje več ljudi zbira okrog obhajilne mize, okrog prižnice, razvijajo krščanska društva in krščanske družbe, da se mladina javno postavlja na stran Cerkve in krščanskih načel. Žalostni so, ako se prepričajo, da se je vrlo posrečila kaka pobožnost in se je ljudstvo izpreobrnilo k svojemu Bogu. Z zavistjo gledajo, kako se množice vernikov navdušeno zbirajo v cerkvi okrog svojega evharističnega Boga in Kralja. Potrti so, kadar zvedo, da se je izdala kaka postava, ki je v korist sv. Cerkvi in verskemu življenju in napredku. Ne morejo prenesti, ako se je pri kakih volitvah pokristjanil javni zastop in so prišli vanj možje dobrega krščanskega prepričanja in življenja. Nobenega truda se ne strašijo, samo da bi mogli pripraviti duhovnike ob veljavo pri vernikih in bi tako ljudi zavedli od duhovnikov, od Boga in sv. Cerkve!

Nasprotno pa veselo zarajajo, ako vidijo, da se je skovala kaka postava, ki je Cerkvi in verskemu življenju škodljiva. Z veseljem pozdravljajo svobodomiselne kovače, ki so skovali za Cerkev in vernike kako novo verigo, da jim vzamejo prostost. Za vse zahtevajo prostost in enakost, samo Cerkev in verni ljudje naj bi vzdihovali v okovih. Prostost in svobodo zahtevajo za vsakega hudodelca, samo Kristus in njegova nevesta sv. Cerkev naj bosta ukovana! Verske shode polivajo s strupom svojega jezika in peresa, svobodomiselne pa pozdravljajo z vsem navdušenjem svojega zlobnega srca. To je tista nevoščljivost in sovraštvo, ki je pahnilo v nesrečo Adama in Evo, tisto sovraštvo, ki je zedinilo Heroda in Pilata, to je duh Antikristov, duh protikrščanski. »Ex ore tuo te judico, serve nequam,« tako je dejal naš Zveličar; in ravno te besede tudi mi lahko ponavljamo nasproti tem ljudem: »Po tvojih ustih te sodimo, ničvredni hlapec!« (Luk. 19, 22.)

Že iz povedanega lahko spoznate, da semkaj štejejo vsi oni ljudje, ki razširjajo versko liberalstvo in socialno demokracijo, ali kakorkoli naj se že imenujejo protiverske struje in stranke. Semkaj štejejo vsi, ki snujejo društva in družbe, ki imajo namen zavajati mladino in starino od vere, Cerkve, duhovnikov, Boga. Semkaj štejejo vsi, ki zaničujejo službo božjo, pridige, sv. zakra-

mente, cerkvene družbe z namenom, da bi ljudi odvrnili od teh zveličavnih sredstev in jim vcepili mlačnost in stud do nabožnega verskega življenja. Semkaj štejejo vsi, ki ne morejo trpeti, da bi drugi živeli pobožno, ker sami živijo brezbožno. Vse njih prizadevanje je greh zoper milost Sv. Duha!

Pošteni kristjani se bomo veselili, ako vidimo, da ljudje pobožno živijo, da povsod iščejo čast božjo in zveličanje svoje. Obenem pa bomo molili za tiste, ki so sami zavrgli milost božjo, pa jo hočejo uničiti tudi v drugih in to peklenko delo vrše z obema rokama! Naj jim Gospod dá milost spoznanja! Osebno pa se jih bomo ogibali, da tudi nam ne bodo v pogubo, in vas svarim pred njimi z besedami Zveličarjevimi: »Varujte se lažnivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabljivi volkovi!«

2. Do lepega opominjevanja otrplo srce i meti in v nespokornosti trdovraten ostati, sta zadnja dva greha zoper Sv. Duha. Oba sta si prav bližnja sorodnika, samo da ima zadnji še večjo mero hudobije v sebi.

Lepo opominjevanje se imenuje vse prizadevanje, spraviti človeka z grešne poti na pot pokore in izpreobrnjenja, na pot k Bogu in večnemu zveličanju. Otrplo srce pa je kakor mrtvo, ki ne sprejme nikakega dušnega življenja več. Kakor suho drevo ne ozeleni več, če mu še tako pridno in skrbno prilivaš, tako je tudi z otrplim srcem. Nobene prošnje, nobeni opomini, nobena svarila, nobene grožnje, nobene solze ga ne ganejo več; ono ostane mrtvo in mrzlo. Hoče ostati in živeti v grehu!

Ta greh krije v sebi velik upor zoper Boga. »Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas!« (I. Moz. 5, 2.) tako je govoril egiptovski Faraon, ko je Gospod po Mozesu od njega zahteval, da izpusti izvoljeno ljudstvo iz sužnosti. Vsi opomini in vsa čudovita znamenja niso mogla ganiti njegovega trdega srca. »Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas!« tako ponavlja vsaj v svojem srcu zakrknjeni grešnik ter odbija od sebe vse milosti, ki se mu ponujajo na razne načine. On hoče ostati v grehu!

Bog mu govori po njegovi vesti, ki ga od časa do časa vznemirja; in psalmist ga opominja: »Danes, ko slišite njegov glas, nikar ne zakrknite svojega srca!« (94, 8.) Vest ga svari pred grehom, naj ga nikar ne stori; po grehu ga opominja, naj se vrne s krive poti. Toda srce ostane trdo in nespokorno in mrzlo! — Pridejo starši. Oče svari in prosi, mati tarna in joka. Velika milost božja so. A prošnje so zastonj, solze teko zaman. Pride duhovnik in govori v pridigah in krščanskih naukah; morda njegova ljubezen pretresa vse poslušalce, otrplo srce ostane tako, kakršno je bilo. Spovednik mu diha prav na dušo, razjasnjuje mu njegov žalostni stan in nevarnosti, ki mu prete. Toda grešnik se ne obrne! — Bog pošlje pretresljive dogodke; nagloma mu umrje oče, mati, ljubljene prijatelji, dober sosed; morda je prišel sam v veliko smrtno nevarnost. Pridejo potresi,

zemlja trepeta in on z njo; strela udari blizu njega, da se skoro sesede. Strepeta, pa gre naprej svojo pot, zadovoljen, da njega ni zadelo, in ne pomisli več, da, kar ni, se lahko še zgodi. Tak človek je podoben Judom, ki so si ušesa tiščali, da niso čuli opominov sv. Štefana.

Tako otrplo srce imeti je greh zoper Sv. Duha, ki vsem deli dovolj milosti za rešenje, ako jih hočejo sprejeti. Kaj čuda, ako Gospod neha ponujati milosti, ki po krivdi grešnika ne rodijo nikakega sadu! Starši, ki so svarili, so pomrli; prijatelji so utihnili, ko so videli, da je vsaka beseda zastoj; velike milosti so s tem izgubljene. Do duhovnikov je dobil stud, da jih ne gre več poslušat. V svojem grehu se čuti mirnega in srečnega! To pa je največja kazen na tem svetu in izguba največje milosti. Dokler govori vsaj še vest, je še iskra upanja; ko pa ta utihne, ni nikakega upanja več. Konec! Gospod si namreč ne dá določevati, kdaj bo kdo pripravljen milost sprejeti, ampak hoče, da milost sprejme, kadar jo On ponuja!

Sv. pismo je polno svarilnih zgledov. Kdo tukaj ne misli na Juda Iškarjota? Učenik mu je pri zadnji večerji umil noge — iz ljubezni. Prva milost! Kristus je dejal: »Vi ste čisti, pa ne vsi!« (Jan. 13, 10.) Juda bi bil lahko razumel. Druga milost! Gospod govori dalje: »Eden izmed vas me bo izdal!« (Mat. 26, 21.) Za Juda so te besede tretja milost! Kakor grom so morale pretresati nadaljnje Zveličarjeve besede: »Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje človeku, po katerem pride!« (Mat. 18, 7.) Četrta milost! Nov opomin: »Ali vas nisem dvanajst izbral, in eden med vami je hudič?« (Jan. 6, 71.) Peta milost! »Kdor z menoj v skledo pomaka, ta jel!« Ali te besede niso prav jasen opomin, naj vendar Juda stopi na drugo pot? Šesta milost! Še enkrat posije Judu solnce milosti na Oljiski gori, ko ga Učenik vpraša: »Prijatelj, čemu si prišel? S poljubom izdajaš Sinu človekovega?« (Mat. 26, 50.) A tudi ta milost je šla mimo otrplega srca Judovega brez uspeha. To je usoda človeka, ki je bil po svojem poklicu pozvan, da deli milost drugim in samega sebe posveti. Pa se je z grehom toliko časa igral, da se je jel greh igrati z njim, in je hudiču toliko časa ponujal prst, da je pograbil za celo roko, za srce, za dušo in vse skupaj potegnil v večno pogubo! Greh zoper Sv. Duha ne bo odpuščen!

Nad temi grešniki se izpolnjuje svarilo sv. pisma: »Ker sem vas klical, pa ste se branili; sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, ki bi se bil ozrl; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali, se bom tudi jaz k vaši pogubi smejal in posmehoval, kadar vas zadene, česar se bojite. Kadar nadloga nanagloma pride in poguba kakor vihar privrši; kadar stiska in težava nad vas pride: tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal; zgodaj bodo vstajali, pa me ne bodo našli; zato, ker so krotitevi sovražili in za Gospodov strah niso marali, ker se niso mojemu svetu vdali in so vse moje svarjenje zaničevali!« (Preg. 1, 24 sl.)

3. V nespokornosti trdovraten ostati, to pa je zadnji in najhujši greh zoper Sv. Duha, ki mora mislečega človeka pretresti v dno duše. To je zadnji kamen, s katerim se je dovršila večna poguba. Tak nespokoren človek hoče ostati do konca v grehu. On ima čelo, tudi pred večnega Sodnika stopiti v grehu. Vse prošnje, vsi opomini, vsa svarila, vse molitve drugih in njih solze so zastonj, — ta si drzne celo zadnji odločilni korak napraviti v grehu in nespokornosti. To je človek, ki stoji pod vislicami, pa zaničuje duhovnika in njegove ljubeznive besede!

Tako daleč more človeka pripeljati le nevera in skrajna zloba. Če grešnik nima več vere, če ne veruje ne v Boga, ne v življenje po smrti, ne v nebesa, ne v pekel, ne v Sodnika, ne v posmrtno plačilo in kazen, kako naj dela pokoro? Ako je človek svoje srce čisto napolnil s hudobijo, s sovraštvom do Boga in do Cerkve in do svetih resnic in njenih oznanjevalcev, kdo naj ga gane do pokore? Nespokornost je zadnji greh, katerega more brezbožen človek storiti na tem svetu; to je samomor za večno smrt!

Patron takih trdovratnih nespokornikov je levi razbojnik. Dobil je vsaj toliko milosti kakor njegov desni tovariš, pa ta jih je porabil, oni je vse zavržel. Rečem še več! Levi razbojnik je dobil več milosti kakor desni. Prva milost, ki jo je imel levi razbojnik več kakor desni, je bil zgled desnega, ki se je izpreobrnil in je celo svaril levega. Druga milost so bile besede, ki jih je Zveličar govoril desnemu in jih je slišal tudi levi: »Resnično ti povem, še danes boš z menoj v rajul!« Desni se je izpreobrnil, še preden so se zgodili čudeži, ki nam jih našteva sv. evangelij. Solnce je otemnelo, zemlja se je tresla, skale so pokale, grobovi so se odpirali, mrtvi so vstajali in se prikazovali! Celo rimski stotnik je trkal na prsi, rekoč: »Res, ta je bil Sin božji!« Cele množice so verovalle in se izpreobrnille. Levi razbojnik vse to vidi in sliši, pa — molči! Nobenega kesanja, nobenega izpreobrnenja! Vso milost je odbil! Ista milost, ki jih je na stotine izpreobrnila, je šla mimo njega, ne da bi se bil ozrl nanjo, ne da bi ga bila rešila! Zakaj tako? Ker ni hotel, ker je imel otcplo srce! Greh zoper Sv. Duha prepreči vsako izpreobrnenje!

Dragi verniki! Vsak človek lahko pade v greh, pade lahko tudi v največje grehe. Bog pa nam ponuja tudi milost, da vstanemo. Veliki sv. Avguštin je dejal, da ni noben greh tako velik, da bi ga on ne storil, ako bi ga Bog ne varoval. Tudi mi lahko pademo; a če smo padli, primimo tudi za milost, ki nam jo Bog ponuja. Najnevarnejše je, ako roko, ki nas hoče rešiti, pahnemo od sebe, kar stori vsak grešnik, ki greši zoper Sv. Duha. Naš Zveličar je dovolj storil za naše zveličanje, a novih čudežev od njega zahtevati bi bila neodpustljiva drznost. Čujmo in zapomnimo si besede istega sv. Avguština, ki veli: »Bog nas je sicer ustvaril brez nas, ne bo nas pa zveličal brez nas!« Amen.

VII.

Vnebovpijoči grehi.

Korenina vseh grehov so poglavitni grehi; kdor se jim ne ustavlja, zaide lahko v popolno bogopozabljenost in ga obvladajo strasti, ki ga tirajo v grehe zoper Sv. Duha, kateri ne bodo odpušчени ne na tem, ne na onem svetu, ker tak grešnik noče odpušcanja in mu dela vse ovire. Dalje pa navaja naš katekizem še eno vrsto strašnih grehov, ki nam je o njih govoriti in ki se imenujejo vnebovpijoči grehi. Ti grehi se zato tako imenujejo, ker sv. pismo o vsakem izmed njih izrečno pravi, da kličejo v nebo, k Bogu za maščevanje. Ako za take grehe izve posvetna oblast, jih tudi ona jako strogo kaznuje, ker naravnost uničujejo človeško družbo. Že iz tega lahko sklepamo, kako grdi in ostudni in veliki so ti grehi, ako jih celo posvetna oblast, ki navadno ni posebno tankovestna, ne more pustiti brez kazni. Lahko iz tega tudi sklepamo, kako jih bo šele Bog kaznoval, če se celo posvetni oblasti zdi, da ne smejo ostati brez kazni. Naj bi mi nikdar ne imeli na vesti takih grehov, ki bi izzivali božjo pravičnost, naj nas kaznuje, naj se nad nami zmaščuje!

Prvi greh, ki kliče nad ljudi božje maščevanje, je **r a d o - v o l j n i u b o j**. Pri tem ne mislimo uboja, ki prihaja iz nezavestne razburjenosti, tudi ne onega, ki ga povzroči neprevidnost ali trenutna nezavestnost. Mislimo uboj, ki ga kdo izvrši premišljeno, s preudarkom, namenoma, s hladno krvjo, nalašč, zavedajoč se, kaj stori. Tega grozotnega greha je kriv, kdor ga hoče storiti! Ta greh je strašna krivica, ki se zgodi Bogu, bližnjemu in njegovi družini. Bog je gospodar življenja in smrti, on življenje daje in ga ima pravico tudi vzeti, kadar se zdi njegovi neskončni modrosti. Ubijalec pa si prilastuje to božjo pravico in z zlobno roko poseže v sklepe božje previdnosti. Največja dobrota bližnjiku je njegovo življenje, zato človek vse stori, vse pretrpi, vse rad žrtvuje in izgubi, samo da si reši in ohrani življenje. Ubijalec pa ga krivično oropa te dobrine in ga predčasno in morda nepripravljenega pošlje v večnost in ga tako oropa ne samo časne dobrine, ampak morda tudi večne sreče. Družini njegovi pa vzame morda edino oporo, edinega vzdrževalca in vzgojitelja. Kolika krivica! Taka krivica mora klicati v nebo za maščevanje!

Kmalu po ustvarjenju človeškega rodu se je zgodil ta grozotni greh. Bratomorilec Kajn je prvi poklical nadse božje maščevanje. In Bog mu je zaklical: »Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi proklet na zemlji, ki je odprla svoja usta in je pila kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ti ne bo dajala svojega sadu; potikal se boš in bežal po zemlji!« (I. Moz. 4, 10 sl.) Kolikokrat se je

že od tistega časa ponavljalo to Kajново dejanje na zemlji, kolikokrat je že pila zemlja nedolžno človeško kri, ki je tekla po zlobni roki! A vselej je ta kri glasno klicala iz neba božje maščevanje, ki je gotovo zadevalo in težko padalo na okrvavljene roke! Bog je take grehote tako obračal, da so prišle na svetlo in je krivec padel v roke pravice; ako pa kdaj posvetna pravica ni prišla na sled tej zlobi, pa jo je preganjal en sodnik, ki se ne dá podkupiti in nikdar ne zatisne svojega očesa, to je pekoča vest, pred katero taki ubijalci begajo kakor plaha zver, dokler jih ne zadene ostri božji strel!

Grobokop je kopal nov grob. Iz groba vrže kosti moža, ki mu je bil pred dvajsetimi leti tam izkopal grob. Ko izleze iz groba, vidi, da se lobanja giblje. Nekoliko ga prizor seveda pretrese, pa vendar prime v roke mrtvaško glavo, ki jo je že tolikokrat držal. Začuden opazi, da je v črepinjo zaboden dolg žrebelj. Razmišlja in razmišlja, pa se spomni, da je mož, ki je bil tu pokopan, živel s svojo ženo v prepiru, da je nekoč obolel, pa mu je postalo boljše, kar naenkrat pa da mu je zapel mrtvaški zvon. Njegova žena je še živela, ko se je prekopaval možev grob. Grobokop prinese čudno stvar pred sodnijo in tam je žena priznala, da je svojemu možu pred dvajsetimi leti zabila žrebelj v glavo in ga umorila. In kaj je majalo njegovo lobanjo? Bog se je poslužil prav neznatne stvari. Ko jo je grobokop vrgel iz groba, je vanjo zlezla žaba in jo je majala. O, ni zastonj govoril Bog Mozesu: »Kdorkoli bo človeško kri prelil, njega kri bo prelita; zakaj po božji podobi je človek ustvarjen!« (I. Moz. 9, 6.)

Temu groznemu zločinu moramo prištevati tudi dvoboj, ki se ga oprijemljejo brezverni ljudje, da branijo, kakor pravijo, svojo čast. Ako je kdo razžaljen, pa pozove svojega razžalilca na dvoboj. Ako ga umori, je storil vnebovpijoči greh. Ne moremo umeti, kako morejo nekatere države dovoljevati dvoboj, dočim druge vnebovpijoče grehe tudi one kaznujejo. Sv. Cerkev je vedno pod najstrožjimi kaznimi zabranjevala dvoboj in take morilce izključuje iz svojega občestva ter jim odreka cerkveni pokop, ker je prepričana, da tudi ta umor kliče k Bogu za maščevanje.

V to vrsto grehov spadajo tudi detomori, ki se tako množe v današnjih modernih časih. Propala oseba se boji truda, ki bi ga imela z nedolžnim otrokom; boji se, da ji bo otrok ovira v grešnem življenju; morda hoče skriti svoj greh in svojo sramoto, zato se z nečloveško roko otrese tega bremena. Česar celo brezumna žival ne stori, tega je zmožen spriden nečloveški človek! Ta greh je bil v stari zavezi med judovskim ljudstvom neznan, dasi je to ljudstvo često kar tičalo v grehih. O vseh grehih beremo v sv. pismu, o detomoru ne beremo. Znano je celo, da sta se ob času kralja Salomona dve materi prepirali za otroka, ko se je eni ponesrečilo, da je poležala svojega. Da-

nes v katoliških časih je človek padel mnogo niže. Mnogi starši se ne bojijo takih umorov, pa naj se že zgodijo pred rojstvom, ob rojstvu ali po rojstvu! Ali je potem čudno, da na svet pada danes toliko božjega maščevanja?

Ni pa radovoljni uboj, ako kdo svojega bližnjega ubije, da si reši svoje življenje, ker ga je ta napadel. Tudi vojak, ki je v vojski pobijal sovražnike, nima na sebi vnebovpijočega greha. Saj je s tem storil le svojo dolžnost, odgovornost za vojsko nosijo pač drugi, njegove roke so čiste. Ako pa bi vojak brez vzroka pobijal neoborožene vojščake in sovražnike ali ljudi, ki niso uvrščeni v oboroženo vojsko, bi ga ne mogli zagovarjati! Tudi ta kri bi vpila proti nebu!

Drugi vnebovpijoči greh je sodomski greh, ki se nazivlje tudi mutasti greh. Kako daleč se izpozabi človek, da istospolni ljudje med seboj uganjajo nečisto grdobijo! Na teh grehah je poginilo grško kraljestvo. Nad tem grehom ves nevoljen toži sv. Pavel: »Zavoljo tega jih je Bog prepustil nesramnim strastem. Zakaj njih ženske so izpreminjale ponatorno uživanje v tako uživanje, katero je zoper naravo. Ravnotako so pa tudi moški zapuščali ponaravno uživanje ženske in so se vneli v svojih željah eden proti drugemu in so moški z moškimi ostudnost uganjali ter so zaslužno plačilo svoje zmote nad seboj prejemale.« (Rimlj. 1, 26 sl.) Sv. Krizostom pa ostro prijema zlasti starše, ki ne pazijo na svoje otroke, da se v nezavednih strasteh tako daleč izpozablajo.

Ta greh se imenuje tudi mutasti greh, ker je tako grd, da bi ne smeli o njem govoriti. Imenuje se sodomski greh, ker sta njegova posebna domovina mesti Sodoma in Gomora, kakor govori sveto pismo: »Gospod je tedaj rekel: Vpitje iz Sodome in Gomore čedalje večje prihaja, in njih hudobija je grozovito velika!« (I. Moz. 18, 20.) In Gospod je z žveplnim viharjem pometel mesti s sveta in z ognjem izžgal kraj, kjer sta stali. Cvetoča kraja sta postala puščava, kjer ni življenja, in ta puščava pridiguje poznim rodovom, kakšno je božje maščevanje nad sodomskim grehom, in šumeči valovi mrtvega morja, ki je zalilo ono dolino, svaré ljudstva pred to grehoto!

Zatiranje ubožcev in sirot je tretji greh, ki prav posebno izziva božjo maščevalnost. Ubožci, vdove in sirote so sočutja vredne reve, ki si navadno same ne znajo pomagati in so navezane na pomoč in svet drugih. Kdor te uboge ljudi zatira, bodisi da jih pripravlja ob imetje, ki ga še imajo, bodisi da jim jemlje zemljo in prestavlja mejnike, misleč, da si itak same ne znajo pomagati in si ne bodo izkušale iskati postavne pravice, bodisi da jih prekani pri kaki prodaji in jih s tem oškoduje, ali izrablja njihovo stisko sebi v korist, je kriv tega vnebovpijočega greha. — Sedaj ob svetovni vojski je mnogo takih revežev, vdov in sirot, mnogo beguncev, ki so prišli ob vse svoje premoženje in so navezani samo na pomoč usmiljenih

ljudi in na tujo streho; kdor te zatira in odira, dela greh, ki pozivlje maščujočo roko božjo na povračilno delo!

Sveto pismo kaj ostro govori zoper take neusmiljene in brezsrčne ljudi in jim napoveduje najhujše kazni. Tako beremo v drugi knjigi Mozesovi: »Vdovi in siroti ne storite žalega; ako jih užalite, bodo vpile k meni, in jaz bom uslišal njih vpitje, in moja jeza se bo vnela, in vas bom udaril z mečem, in vaše žene bodo vdove, in vaši otroci sirote!« (II. Moz. 22, 22 sl.) V knjigi Sirahovi pa se Gospod takole zavzema za uboge vdove: »Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ali ne vpije zoper njega, ki jih izžema?« (35, 18.) Iz vseh teh izrekov svetega pisma se vidi, da solze ubogih, vdov in sirot nič manj glasno ne vpijejo proti nebu kakor nedolžno prelita kri Abelova.

Delavcem in najemnikom za služek utrgovati ali zadrževati, to pa je četrti tovariš, ki kliče nad krivce božje maščevanje. Našteti ljudje so namreč navadno reveži, ki se morajo živiti le s trdim delom svojih rok. Kdor takim trpinom niti tega ne dá, kar so trdo zaslužili in za kar so se z delodajalcem pogodili, prav posebno reveže zatira. In tega Bog ne more pustiti brez zaslužene kazni. »Vsak delavec je svojega plačila vreden,« pravi pregovor, ki bi ga ne smel nikdar nihče pozabiti, kdor daje drugim delo.

Pošteni Tobija je tako govoril svojemu sinu: »Kdor ti kaj dela, mu brž daj plačilo, in plačilo tvojega najemnika naj nikar pri tebi ne zastaja!« (Tob. 4, 15.) Sv. Jakob pa odrtnike kara: »Glejte, plačilo, ki ste ga utrgali delavcem, kateri so vaše polje poželi, vpije; in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojskinih trum!« (Jak. 5, 4.) Zakaj tako? Jezus Sirah pravi: »Kruh revežev je živež ubogih; kdor jim ga vzame, je ubijalec. Kdor v potu pridobljeni kruh ukrade, je enak njemu, ki bližnjega ubije. Kdor kri prelije in pa on, ki najemnika ogoljufa, sta brata.« (Sir. 34, 25 sl.) Pa že Mozes je po božjem povelju svaril Jude pred tem grehom, rekoč: »Ne delaj krivice bližnjemu svojemu in ga ne zatiraj s silo. Naj ne ostaja plačilo tvojega najemnika pri tebi do jutra!« (III. Moz. 19, 13.)

Vsak gospodar naj torej gleda, da dá svojemu delavcu in najemniku pošteno zaslužno plačilo za njegovo delo! Obenem pa morajo tudi delavci posebno v današnjih dragih časih in pomanjkanja polnih dnevih pomisliti, da tudi gospodarjem gre trda za vsakdanji kruh, da ne morejo imeti hrane kakor nekdanj, da ne morejo dajati pijače kakor pred leti, da mora gospodar in hlapec in najemnik in delavec nositi grozno vojsko in njene posledice. Vlada naj krščanska ljubezen, ki vse pretrpi in vse prenese, pa ne bo na svetu nobenega vnebovpijočega greha in nobene božje kazni!

Verniki, bojmo se teh grozotnih grehov, ki tako nujno izživajo božje maščevanje in kličejo na hudobnike božje kazni! Naj vlada med vsemi kristjani prava božja ljubezen, ki bo na

ljudstva lila blagodejni božji blagoslov, kakor lijejo vnebovpijoči grehi božje prokletstvo! Saj je po božji neskončni milosti svet za vse dovolj bogat in srečni vsi bi bili, ko kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili! (S. Gregorčič.) Amen.

Priložnostni govori.

Nagovor na dan prvega sv. obhajila.¹

Ljubi otroci! V deželi, v kateri je Jezus živel, je na nekem kraju silno velika voda. Ta voda je tako široka, da bi lahko pokrila vse njive in travnike, vse vasi in gozdove, vse gričke in doline, ki jih vi poznate. Globoka pa je voda tako, da bi vam bila desetkrat in še večkrat čez glavo, če bi vanjo stopili. Ali pa veste, kako se pravi tej vodi? Imenuje se Genezarsko jezero.

O kako lepo je bilo ob tej vodi takrat, ko je živel Jezus na zemlji! Tam so rastle orehi in palme, tam so se dobile pomaranče in fige, tam je rastlo najlepše sadje in najslajše grozdje. Med drevjem pa je stala hiša pri hiši in bele ceste so peljale mimo njih. Tam ob vodi so stali vozovi, da so se ljudje vozili po vodi. Ti vozovi so se imenovali ladjice ali pa čolni.

Zares lepo je bilo ob Genezarskem jezeru! Pa kaj se zgodi nekega dne? Jezus, naš božji Zveličar, sam pride v one kraje. Bilo je ravno zjutraj. Solnce je vzhajalo izza gorâ. Z Jezusom pa je šlo silno veliko ljudi. Bili so mladi in stari, očetje in matere, zlasti pa so še otroci hiteli za Jezusom. Zakaj vsi bi bili radi videli, da bi jih Jezus začel učiti krščanskega nauka. Bilo je vedno več ljudi, tako da Jezus ni imel več prostora na suhem. Zato prosi Jezus apostola Petra, če bi smel stopiti v Petrovo ladjico. Apostol Peter mu seveda dovoli. In Jezus je stopil v Petrovo ladjico in Peter je odrinil ladjico od brega in Jezus je pričel učiti svoj nauk.

O srečni sveti Peter! Kajne, tako si mislite, ljubi otroci. Kakšno čast mu je Jezus skazal, da je hotel stopiti v njegovo ladjico! O srečni očetje in matere, ki so poslušale Jezusa samega, ki jih je učil na ladjici! O srečni otroci, ki so bili tedaj ob vodi in so gledali Jezusa samega v obraz!

Toda nikar se ne bojte! Tudi vi ste danes srečni, še mnogo srečnejši kakor oni očetje in matere, kakor sveti Peter in oni otroci. Zakaj tudi k vam želi Jezus priti. Tu na oltarju čaka na vas. Rožice cveto njemu v čast. Angeli ga molijo. Sveče gorijo v njegovo slavo. Le še malo časa in zvonček bo zapel in stopili boste bliže in ne samo videli, ne samo slišali, ne samo dotaknili

¹ Določeni čas za prvo sv. obhajilo je ob koncu velikonočnega časa v prvem šolskem letu. Prim. Instr. Past. Lab. 1915. Str. 104 in 263.

se bodete Jezusa. Ne! On ima vas še rajši kot sv. Petra, On hoče priti bliže vas, On hoče priti v vaše srce.

O srečni, trikrat srečni otroci! Kako bogati so angeli in svetniki v nebesih! Toda nič manj bogati niste vi danes. Zakaj ravno tisti Jezus, ki ga molijo angeli in svetniki v nebesih, ravno tisti Jezus, ki je prišel v Betlehemu v hlevčku na svet, ravno tisti Jezus, ki je za vas umrl na križu, bo prišel tudi v vaše srce. O srečni otroci, pravim še enkrat. Mislite na to svojo srečo! Molite Jezusa in recite sami pri sebi:

Verujem, o Jezus, da si na oltarju. Ne vidim te sicer z očmi. Ali vendar vem, da si skrit v podobi kruha. Zakaj ti sam si dejal: To je moje telo. To je moja kri. Ti si naročil mašnikom, naj spreminjajo kruh v Tvoje telo. Na mašnikovo besedo prideš sedaj-le iz nebes na oltar. Zato! Pridi, o Jezus, pridi tudi k meni!«

Da, tako molite in Jezus bo rad prišel v vaše srce. Kamor pa Jezus pride, ondi naredi velike reči. Tudi sv. Petru je storil nekaj velikega, ki je stopil v njegovo ladjico. Le poslušajmo, kaj se je zgodilo!

Dolgo, dolgo je Jezus učil ljudi s Petrove ladjice. Slednjic je nehal. Toda preden je zapustil ladjico, je storil velik čudež.

Predem je namreč Jezus prišel k apostolom, ki so bili sami ribiči, so celo noč lovili ribe, pa niti ene niso mogli ujeti. Ko pa Jezus neha učiti, tedaj ukaže apostolom, naj še enkrat poskusijo, če morda ne ujamejo rib. Apostoli ubogajo Jezusa. Vržejo svoje priprave, s katerimi so lovili ribe, in naenkrat ujamejo toliko rib, da jih še prešteti ne morejo.

Kajne, kako dober je bil Jezus svojim apostolom! Kako veliko dobroto jim je izkazal. Celo noč so poprej lovili, pa niso mogli niti ene ribe ujeti. Sedaj pa jim Jezus pomaga in naenkrat ujamejo toliko rib, da ne vedo kam z njimi.

Zares! Velik je bil čudež, ki ga je Jezus storil s Petrove ladjice. Toda ljubi otroci! Še večji čudež bo Jezus storil sedajle v vaši duši. O, kako lepa bo postala vaša duša potem, ko prejmete Jezusa. Kako bo izginil greh in njegova hudobija! Kako se bo pomnožila posvečujoča milost božja v vas! Koliko lažje boste molili, koliko lažje ubogali! Kako rada vas bo imela Mati božja! Kako zvesto vas bo odslej varoval vaš angel varih! Kako ljubi boste postali nebeškemu Očetu! Kako bo bežal hudobni duh od vas! Kako lep mir se bo naselil v vaše srce! Celo v vaših očeh bodo videli vaši starši dušno lepoto.

Da! Velike reči bo Jezus storil v vaši duši. Zato molite in kličite na tihem: »Pridi, o Jezus! pridi! Saj vem, da me imaš rad. Vem, da si zame umrl na svetem križu. Vem, da si tako svet, tako lep, tako mogočen kot nobena druga stvar. Saj vem, da mi boš dal vsega, kar daš pridnim otrokom, ko gredo prvič k svetemu obhajilu. Glej, o Jezus! Zato imam tudi jaz tebe nad vse rad, za to te **ljubim**. Rad imam očeta, rad imam svojo

mater, brate in sestre, a še raje imam tebe. Glej zato mi je žal, da sem se lagal in nisem ubogal, žal, da sem delal grehe. Od danes naprej te ne bom več žalil. Jezus tebi živim, Jezus tebi umrjem, Jezus, tvoj sem živ in mrtev...» Da, ljubi otroci tako mislite in molite sedaj in Jezus vam bo storil velike stvari.

In vam, preljubi starši, kaj naj vam rečem v tem slovesnem trenutku? O, kaj drugega kot to, kar vam ponavljamo leto za letom o priliki prvega svetega obhajila. Zavedajte se, da danes popeljete najdražji biser na svoj dom. Zopet je Kristus vrnil vašim otrokom nadnaravno življenje, kakor ga jim je dal pri sv. krstu. Zopet je izginila senca greha, če je morda legla na njih dušo. Doletela jih je največja sreča, ki jih čaka v življenju. Zato so veseli in srečni in z njimi vred ste srečni tudi vi. Pozabljene so za trenutek skrbi in težave, ki ste jih imeli in jih imate z njimi. Le ena želja preveva vaša srca, želja, da bi ostali tako nedolžni in srečni kot so danes.

Seveda pa, preljubi starši, če hočete, da se vam ta želja uresniči, morate tudi vi svojo dolžnost storiti. Ni dovolj, da se trudita šola in cerkev, da ostane otrok dober in nedolžen. Prvi in poglavitni učitelj in vzgojitelj sta po volji božji oče in mati. Nobena beseda in noben zgled, najsi bo dober ali slab, ne seže tako globoko in tako dolgotrajno v srce kot njuna beseda in njun zgled.

Zato čuvajte ta nedolžna srca skrbneje kot svoje domove, skrbneje kot svoja polja! Zato poskrbite, da morda s svojim zgledom in s svojo besedo ne razdirate v njih dušah tega, kar zida cerkev in šola! Skrbite, da jih ne zastrupi slab zgled in slaba beseda tujih ljudi. Glejte, da ne slišijo ostudne kletve, ki se širi po otrocih od roda do roda! Glejte, da se jim ne vzbuja jeza in togota ob vašem zgledu! Glejte! da jim sočutna ljubezen do bližnjega ne zakrke ob vaši nevoščljivosti in sovraštvu, ob vaši skoposti in goljufiji! Glejte, da jim vaši pogovori in dvomljivi smeh ne skali angelske nedolžnosti! Glejte, da ne dobijo po vaši krivdi nikdar nikake opojne pijače, ki zamori že v zgodnji mladosti toliko lepih kali. Poskrbite, da opravljajo redno jutranjo in večerno molitev, brez katere je otrokova duša to kar je razsušena zemlja brez blagodejnega dežja! Glejte, da obiskujejo cerkev, da ne zamudijo pouka o verskih resnicah! Predvsem pa poskrbite z besedo in zgledom, da ohranijo visoko spoštovanje do presvetega Rešnjega Telesa, vedno pomneči besede Gospodove: »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.« Zato glejte, da se vsako nedeljo pobožno in dostojno z molitveno knjižico ali rožnim vencem udeležujejo presvete daritve! Zato poskrbite, da se v resnici izpolnjuje ukaz: »Pustite male k meni.« O, nikar se ne bojte, da bodo preveč časa izgubili, da postanejo za svet in za delo nezmožni! Sami boste videli, če bodo po želji svete

Cerkve pogosto pristopali k sv. obhajilu, pristopali vsak mesec ali vsak teden ali po možnosti vsak dan, da bodo njih strasti manjše, njih srca čistejša, njih duše lepše. Sami boste videli, kako bodo rastle po zgledu Jezusovem v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Radovali se boste nad njimi kot se radujete danes, hvaležni vam bodo, hvaležnejši od dne do dne, najbolj pa takrat, ko pokliče Jezus vas in vaše otroke k sebi rekoč: »Pridite vi blagoslovljeni mojega očeta in sprejmite v last kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta, zakaj resnično vam povem, kar ste storili kateremu izmed teh malih, ste meni storili.« Amen.

Ivan Filipič.

Nagovori v dekliški Marijini družbi.

O namenu Marijine družbe.

Vse hvale, vsega priznanja je vredno početje onih, ki se združijo v društva, da laže v društvu, z združenimi močmi dosežejo kak dober, pošten smoter, kako časno dobrino. A še mnogo, mnogo večjega priznanja, večje pohvale je vredno početje onih, ki se združijo v družbe, društva, da laže v društvu, družbi, z združenimi močmi dosežejo na d n a r a v n i s m o t e r s v o j e g a življenja, da laže dosežejo z združenimi močmi krščansko popolnost v svojem zemeljskem življenju, v življenju onkrat groba pa večno blaženost. Drage Marijine družbenice! Tudi vam moram izreči svoje priznanje, svojo pohvalo; kajti družba, kateri pripadate, ima nad vse hvalevreden namen. Ima namreč namen, vas obvarovati mladostnih lahkomiselnosti, ki so že toliko mladih deklet strmoglavile v grob časne ter večne nesreče; ima namreč namen, vam nuditi v izobilju potrebnih sredstev, da svoja mladostna leta nedolžno preživite in si zagotovite po smrti srečno večnost. Toda, če hočete v Marijini družbi nedolžno preživeti mladostna leta, toda, če hočete v Marijini družbi doseči krščansko popolnost in si zagotoviti onkrat groba srečno večnost, vam, drage Marijine družbenice, ne zadostuje, da ste nekoč prisegle zvestobo svoji nebeški materi, učiteljici ter vzornici, ampak morate tudi z vsemi močmi svoje duše in svojega mladega srca stremiti, da ostanete zveste vsekdar in vsepovsod dani prisegi, da zmerom vestno in natanko izpolnjujete vsa svoja družbena pravila.

Da se boste v bodoče zavedale v vseh okoliščinah svojega življenja svoje svete dolžnosti in si pridno prizadevale, da postanete v najkrajšem času zgledne izvoljene ljubljenske svoje brezmadežne duhovne ma-

tere, vam hočem danes govoriti o namenu Marijine družbe.

Drage Marijine družbenice! Povejte mi, zakaj ste stopile v Marijino družbo, zakaj ste se zbrale okoli Marijine zastave! Ste stopile v Marijino družbo iz kakega svetnega, ničemurnega vzroka? Ste stopile v Marijino družbo iz radovednosti, da pa-sete v družbi svojo radovednost? Ste stopile v družbo, da si pridobite priznanje ničemurnega sveta, da si pomnožite ugled med svojimi sovrstnicami? Ste stopile v Marijino družbo prisiljene, brez preudarka? Gotovo ne. Marijina družba ne nudi ničesar takega, nad čemer bi se lahko pasla radovednost. Pri vstopu v Marijino družbo tudi gotovo ni nobena izmed vas gojila nad, da si bode z vstopom v Marijino družbo pridobila priznanje ničemurnega sveta, ampak marsikatera izmed vas je na dan vstopa v Marijino družbo v duhu videla porogljive nasmehe svojih posvetnih tovarišic, v duhu slišala slane opazke grehu vdanih ljudi, ki se ji bodo mnogokrat porogljivo rogali samo zaradi tega, ker je Marijina hči. Ne iz posvetnega, ampak iz nadnaravnega, iz vzvišenega, nad vse plemenitega smotra ste stopile v Marijino družbo. Zbrale ste se okoli Marijine zastave, da bi v Marijini družbi laže, da bi z združenimi močmi laže že v mladosti dosegle krščansko popolnost, ki je primerna vašemu stanu. Brezdvomno je vsaki izmed vas v družbi laže doseči krščansko popolnost, ker v vsaki Marijini družbi je nekaj zglednih družbenic, ki s svojim krepostnim zgledom omahljive, nestanovitne družbenice navajajo, spodbujajo k vsemu dobremu.

Stopile ste torej v Marijino družbo iz plemenitega vzroka, da laže dosežete že v mladosti krščansko popolnost. V čem pa je krščanska popolnost? Mi ločimo raznoliko krščansko popolnost: popolnost duhovnikov, redovnikov, staršev, otrok, predstojnikov, podložnikov, odraslih, mladine. Toda, na katerem skupnem temelju temelji ta raznolika krščanska popolnost?

V III. Mozesovi knjigi beremo, da je dal Bog Izraelcem sledečo zapoved: »Bodite sveti, ker sem jaz svet!« (III. Moz. 11, 44.) Glejte, ta zapoved veže tudi nas! Toda, kako naj bodemo mi tako sveti, tako popolni, kakor je Bog? Kakor je Bog popoln, svet na svoj, svojemu božjemu bistvu lastni način, tako moramo tudi mi biti na svoj, naši človeški naravi lastni način popolni, sveti. Bog je neskončno popoln, on je neskončno moder, neskončno resničen in zvest, neskončno usmiljen, neskončno dobrotljiv, neskončno pravičen, skratka: Bog ima vse dobre lastnosti v najvišji meri. Toda vez, ki veže, druží vse neskončne lastnosti božje, je ljubezen, in če mi hočemo s par besedami predočiti, izraziti neskončno popolnost božjo, tedaj pravimo: Bog je ljubezen, in sicer neskončna ljubezen. Bog ljubi samega sebe na najpopolnejši način, a tudi vsa svoja dela, vse stvarstvo

ljubi na najpopolnejši način. V tej njegovi neskončni ljubezni je njegova blaženost.

Kakor v Bogu družijo njegova neskončna ljubezen vse njegove neskončne popolnosti, tako mora tudi pri nas naša cela stavba krščanske popolnosti temeljiti, sloneti na temelju ljubezni. Bogatō nas je obdaroval naš Stvarnik pri našem stvarjenju, obdaroval nas je z bistrim razumom, obogatil še z drugimi duhovnimi darovi, v naše srce je vcepil razna plemenita čuvstva in vse naše moči, duševne in telesne, je v visoki meri usposobil, da lahko dosežemo svoj zadnji in najvišji smoter, večno blaženost po smrti. Toda srečno blaženost po smrti bomo dosegli s svojimi telesnimi ter dušnimi močmi, če bode krščanska ljubezen do Boga in bližnjika prevzemala naš razum in našo voljo, naše dejanje in nehanje, naše bitje in žitje. V pravi ljubezni do Boga in bližnjega temelji krščanska popolnost. Zveličar namreč pravi: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli! Ta je največja in prva zapoved. Druga je pa tej enaka: Ljubi svojega bližnjika kakor samega sebe. V teh dveh zapovedih je obsežena vsa postava in preroki.« (Mat. 22, 37—40.) Sv. apostol Pavel pa pravi: »Izpolnitev postave je ljubezen« (Rim. 13, 10), in v listu do Kološanov pa imenuje ljubezen »vez popolnosti«. (Kol. 3, 14.) Značilne so v tem oziru besede sv. Frančiška Saleškega. On piše: »Jaz od svoje strani ne poznam nobene druge popolnosti, kakor da ljubimo Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vseh svojih moči, svojega bližnjika pa kakor samega sebe. Brez te ljubezni je vsaka druga popolnost ničeva. Ljubezen, pravi apostol, je edina vez popolnosti med kristjani, je edina krepost, ki nas združuje z Bogom in bližnjikom, ona je naš smoter in naše izpopolnjenje.« Sv. Frančišek. (Filot., knj. I.)

Drage Marijine hčere! Gotovo vsako izmed vas navdaja srčna želja, doseči že v letih brezskrbne mladosti krščansko popolnost. Ako hočete kmalu postati krščansko popolne, tedaj si morate prizadevati, da boste ljubile svojega Boga nad vse, svojega bližnjika pa kakor samo sebe. Na temelj ljubezni do Boga in bližnjega morate postaviti stavbo svoje popolnosti. Ako bode naša krščanska popolnost temeljila na temelju ljubezni do Boga in bližnjika, tedaj bode imela stavba vaše popolnosti neporušljiv temelj in vsaka izmed vas bode lahko dosegla ono krščansko popolnost, katero pričakuje od vas vaša nebeška mati Marija, h kateri vas tudi navajajo vaša družbena pravila. Katekizem pravi: krščansko pravičen je oni, ki se s pomočjo božje milosti ogiblje hudega ter dela dobro. A jaz pa še pristavim: krščansko pravičen je oni, ki se s pomočjo božje milosti in iz ljubezni do Boga ogiblje hudega, varuje hudega, ker Bog hudo, greh mrzi, studī, sovraži, ker je greh razžaljenje božje, in dela dobro, ker je Bog neskončno popoln in svet.

Krščanske device! To svojo ljubezen do Boga, ki bi naj prevevala vse vaše dejanje in nehanje, pa kažite tudi v dejanju, kažite jo predvsem s tem, da se bodete skrbno varovale greha, o katerem pravi sv. apostol Pavel, da se ne bi smel med kristjani niti imenovati, onega greha, s solzami v očeh poudarjam, v katerega pade toliko deklet v sedajnem s solzami, bridkostmi, krvjo prenasičenem času! Drage Marijine hčere, zavedajte se tudi v sedajnem resnem času svojega preimenitnega, prečastnega naslova »krščanske device« in premislite, kdo sme, kakor pravi sv. apostol Janez v svojem skrivnem razodetju, stati v nebesih v neposredni bližini Jagnjetovi in slediti povsod Jagnjetu!

A tudi ljubezen do bližnjega, katere morajo prekipovati vaša srca, kažite v dejanju! Komu pa izkazujte predvsem pravo krščansko ljubezen? Predvsem izkazujte pravo krščansko ljubezen svojim domačim, svojim staršem, očetu, materi, bratom, sestram, gospodarju, gospodinji! Ljubite svoje starše, brate, sestre, predstojnike s pravo krščansko ljubeznijo! Vaše teženje po krščanski popolnosti naj bode predvsem v tem, da bodete skušale izkazovati staršem ter predstojnikom pokorščino, ljubezen, spoštovanje. Vaše teženje po krščanski popolnosti naj bode predvsem v tem, da bodete skušale živeti v krščanski slogi in edinosti s svojimi brati, sestrami, s svojimi sopsli. Drag in ljub Bogu, krščanskim staršem in gospodinjam je poslušen, ubogljiv in miroljuben posel.

Drage Marijine družbenice! Povedal sem vam, kak namen ima družba, kateri pripadate. Iz mojih besed ste lahko posnele, da ima vaša družba namen, vas obvarovati grehov, v katere tako lahko zabrede človek v mladosti, in vam nuditi v izobilju primernih sredstev, da se že v letih nežne mladosti povzpnete do krščanske popolnosti. Slišale ste pa tudi, da morate postaviti stavbo svoje krščanske popolnosti na temelj resnične ljubezni do Boga in do bližnjega. Velika in težavna je naloga, katero morate izvršiti, — če hočete doseči krščansko popolnost. Oh, ne bojte se truda in boja, Bog vas bo podpiral.

P. Dionizij Dušej.

O lepoti sv. čistosti.

Ena izmed mnogih rak-ran, za katerimi boleha današnji človeški rod, je neznosno velika ničemurnost v obleki, potratnost v obleki. Neznosna ničemurnost v obleki se dandanes povsod košati, v cerkvi in na zabaviščih, doma in na cesti, v ponosni velikomestni palači in v slamnati gorski koči. Ta ničemurnost v obleki, to potratnost v obleki nahajamo posebno pri

ženskem spolu. Toda, zakaj je dandanašnji ženski svet tako ničemuren v obleki? Kaj hoče doseči današnji ženski svet s svojo ničemurnostjo? Na to vprašanje, mislim, mi ni treba odgovoriti. Na to moje vprašanje si lahko odgovori vsaka izmed vas. Pa kakor današnje ženske precenjujejo vnanjo, telesno lepoto, tako pa tudi mnoge, mnoge omalovažujejo notranjo lepoto, krasoto duše, srca. Pa kaj je vnanja lepota, telesna lepota v primeri z duhovno, notranjo lepoto, z lepoto srca, duše? Tudi med vami utegne biti ta ali ona, ki je v svojem preteklem življenju obračala preveliko pozornost na svojo vnanost, ki se je v svojem preteklem življenju ničemurno oblačila, a svojo notranjo lepoto, lepoto duše, srca je pa zanemarjala. V čem pa je lepota duše, srca, kaj daje naši duši izredno lepoto? Tudi na to vprašanje bode vedela ta ali ona izmed vas odgovoriti. Kaj ne, sveta čistost, katero imenuje sv. Bernard angelsko čednost, je ona krepost, ki daje naši duši poseben sijaj, čar? Da bode te v bodočnosti z večjo vnemo skrbele za svojo notranjo lepoto, za lepoto svoje duše, da bode te v bodoče z večjo vnemo negovale sveto čistost, ki je vir, korenina notranje lepote, dušne lepote, vam hočem danes govoriti o lepoti svete čistosti.

Kdo izmed nas ne naslaja rad svojih oči na dišeči cvetici, ki je v prvem cvetju? Kdo izmed nas ne ogleduje rad lepe podobe, katero je naslikal slikar s spretno roko na platno? Koga izmed nas takorekoč ne očara pogled na lepo cvetočo pomladansko pokrajino, pogled na jasni ponočni, z zvezdami posuti nebes? In kdo izmed nas ne pogleda rad v oči nedolžnemu otroku? A lepota teh predmetov je le nekaj vnanjega, a lepota teh predmetov je minljiva in vendar takorekoč priklene nase naše oči in iz naših prs nam izvabi klic začudenja: kako lepo je to! Drage Marijine družbenice! Mogočne vtise povzroči v naši duši naravna lepota, a kakšni občutki začudenja in strmenja in občudovanja bi se v našem srcu šele vzbudili, ako bi mogli videti lepoto čiste, deviške duše! Toda česar ne moremo videti s svojim telesnim očesom, to si oglejmo s svojim duhovnim očesom, razsvetljenim z lučjo sv. vere!

Oglejmo si v luči, svitu sv. vere lepoto čiste, deviške duše. Kako lepa sta bila prva dva človeka! Združevala sta z duhovno, notranjo lepoto, — njuna duša je bila naravna in nadnaravna podoba božja, — tudi izredno telesno, vnanjo lepoto. Toda žalibog, peklenski kači se je posrečilo, ju oropati njiju duševne in telesne lepote. A včlovečeni edinorojeni Sin božji nam je s svojim trpljenjem in smrtjo na križu zopet vrnil nadnaravno lepoto naše duše, katero je bil ugrabil peklenski duh. V svoji neskončni ljubezni in usmiljenosti do nas je postavil Sin božji

zakrament sv. krsta, ki obnovi v duši vsakega človeka, ki se da krstiti, prvotno nadnaravno lepoto. Vsaka človeška duša, ki je prerojena pri sv. krstu »iz vode in Sv. Duha« (Jan. 3, 5.), je podoba božja, je odsev lepote, ki je obdajala dušo Adamovo pred grehom.

Komu naj primerjam nadnaravno lepoto človeške duše, ki je v stanu posvečujoče milosti božje? Lepo je zlato solnce, lepa je pokrajina v svojem pomladanskem cvetju, lep je blesteči diamant. A kaj je vsa ta lepota v primeri z lepoto človeške duše, katero diči svatovska obleka posvečujoče milosti božje. Če je že vsaka človeška duša, ki je v stanu posvečujoče milosti božje, nepopisno lepa, kaj naj rečem šele o oni duši, ki je v stanu posvečujoče milosti božje in na izreden način goji sv. čistost? Sv. čistost namreč daje človeški duši poseben sijaj, čar, posebno lepoto. Zaraditega se ne smemo čuditi, ako govori Sv. Duh v sv. pismu s takim občudovanjem o sv. čistosti; kako občudovanje sv. čistosti veje iz naslednjih besed Sv. Duha: »Nobena cena ni vredna čiste duše« (Sir. 26, 20.) in iz besed: »O kako lep je čist rod v svoji slavi; njegov spomin je neumrljiv; pri Bogu je znan in pri ljudeh! Dokler je pri nas, ga posnemajo, in ko odide, hrepene po njem; vekomaj venčan obhaja zmažo, ker si je priboril plačilo neomadeževanih bojov.« (Modr. 4, 12.) Kajne, te besede Sv. Duha so veličasten slavospev na sv. čistost? Kajne, bolj primernih besed ni mogel zapisati sv. pisatelj, razsvetljen od Sv. Duha, ki bi lepše izražale lepoto sv. čistosti in hkrati tudi bile umljive človeškemu umu?

Lahko bi vam navedel tudi več izrekov iz svetopisemskih knjig nove zaveze, ki bi vam dokazali, kako lepa čednost je sv. čistost, toda še bolje bomo videli lepoto sv. čistosti, ako si natančneje ogledamo življenje, dejanje in nehanje, žitje in bitje našega Zveličarja. Slehernemu izmed vas mora biti znano življenje Odrešenikovo. Dobro veste, kako je božji Zveličar pripustil v svoji neskončni ljubeznivosti in prizanesljivosti, da so ga njegovi sovražniki povsod in vsikdar nesramno sumničili, da so mu njegovi nasprotniki podtikali razne nepopolnosti, a nikdar in nikjer ni dovolil, da bi bil kak njegov sovražnik rekel kako hudobno besedo zoper njegovo sv. čistost. Za svojo božjo mater si je izbral naš Gospod najčistejšo izmed devic na zemlji, ki bi se bila raje odpovedala visokemu dostojanstvu božjega materinstva, kot pa izgubila sv. čistost. Bila je spočeta brez madeža izvirnega greha in je vse življenje tako krepotno, brezmadežno živela, da ni niti senca najmanjšega greha nikdar omadeževala njene duše. In koga si je izbral včlovečeni Sin božji za svojega rednika, variha, krušnega očeta? Ali ne čistega sv. Jožefa, v čigar srcu je vedno najbujnejše procvitala lilija sv. čistosti? Med svojimi apostoli je trpel božji Zveličar vsled svoje neskončne prizanesljivosti do prihoda Sv. Duha marsikatero napako, nepopolnost, raz-

vado. Trpel je med apostoli tatinskega, lakomnega, izdajalskega Judeža, bojzljivega Petra, a nečistnika ni trpel med njimi. Kakor pa božji Zveličar ni trpel nečistnikov med svojimi apostoli, tako je pa tudi povsod odlikoval sv. Janeza, ki je ostal celo svoje življenje deviški. Pri zadnji večerji je smel sv. Janez sloneti Zveličarju na prsih, in umirajoč na križu je izročil Zveličar svojo deviško mater v varstvo sv. Janezu. Tako visoko je torej cenil, čislal božji Zveličar sv. čistost. Kdo nam more dati še več dokazov, ki bi še lepše, jasnejše predočevali lepoto sv. čistosti, ko nam jih daje življenje našega božjega Zveličarja?

Zdaj pa še poslušajmo, kaj pravijo cerkveni učeni ki o lepoti sv. čistosti! Sv. Ambrozij pravi: »Kdor čisto živi, ima izvor svojega življenja v nebesih in vzbuja s svojim življenjem občudovanje med nebeškimi prebivalci.« Na nekem drugem mestu pravi sv. Ambrozij: »Lepota in krasota sv. čistosti ste taki, da nju ne more doumeti ustvarjen razum.« Sv. Ciprijan pa pravi o lepoti sv. čistosti: »Deviške duše so najlepše in najljubkejše cvetice sv. Cerkve, najlepša podoba svetosti božje in največja lepota milosti božje.« Isti sv. Ciprijan piše o lepoti sv. čistosti tudi sledeče: »Ako vztrajate v čistosti in deviški zdržnosti, tedaj ste podobni angelom božjim.« Lepo piše o lepoti sv. čistosti sv. Jeronim, ki je, živeč v samoti, moral izbojevati hude boje, da si je ohranil sv. čistost. On piše: »Čiste in zdržne duše so takorekoč nova družina angelov, katero je ustanovil Jezus Kristus na zemlji zaraditega, da ga ne molijo in hvalijo angeli samo v nebesih, ampak tudi na zemlji.« Poslušajmo, kaj pravi o lepoti sv. čistosti globokoumni sv. Avguštin! On pravi: »Deviška čistost je nebeškega izvora in odsev lepote onih duš, ki hodijo v nebesih za jagnjetom.« Krasen slavospev o lepoti sv. čistosti so besede sv. Atanazija, ki piše sledeče: »O čistost, ti dragocen biser, katerega le malokateri najdejo, katerega mnogokateri podcenjujejo in omalovažujejo in katerega samo tisti najdejo, ki so ga vredni. Ti premagaš smrt in tvoja slava je nesmrtna. Ti si veselje prerokov, dika apostolov, življenje angelov. Kako lepa čednost je torej sv. čistost! Vsi svetniki v nebesih, živeči na zemlji, so jo več ali manj ljubili ter gojili. Če je pa kateremu izmed njih, dokler je živel v dolini solz in trpljenja, iz kateregakoli vzroka v prsih usahnila bela lilija sv. čistosti, tedaj je svojo velikansko izgubo objokoval leta in leta s solzami bridkosti in žalosti in je leta in leta popravljaval s hudo pokoro, kar je zagrešil v nekaterih minutah. Kaj pa pravi o lepoti sv. čistosti sv. Bernard? On pravi: »Življenje onih, ki čisto živijo, je življenje, ki nam živo predočuje nebeško življenje.« Lepe so tudi besede, katere je zapisal o lepoti sv. čistosti sv. Frančišek Saleški. On piše: »Čistost duše, ki živi deviško, je lilija njenih kreposti. Čistost dela ljudi že v njihovem umrljivem življenju enake angelom v nebesih in sv. či-

stost ima med vsemi čednostmi tudi to svojstvo, da ne diči, krasi samo človeške duše, ampak krasi tudi človeško telo.« (Filot.) In sv. Gregorij Véliki piše: »Ali ni ona devica angel, ki živi v mesu in vendar ne živi po mesu, ampak pridno kroti grešne nagone svojega mesa?« Krščanske device, kakšna čast za vas, kakšno odlikovanje. Sv. cerkveni učeniiki vas nazivajo angele v človeški podobi. A ta visoki naziv si sme lastiti samo ona izmed vas, ki živi čisto, zdržno. Še mnogo, mnogo izrekov sv. cerkvenih očetov in učeniikov bi vam lahko navedel, ki jasno osvetljujejo lepoto sv. čistosti.

Drage Marijine družbenice! Povejte mi, ali sv. čistost ni vredna, da jo ljubite, gojite, da jo ohranite, da jo pridno izpopolnujete, da se skrbno varujete vsega, kar bi utegnilo vašo čistost omadeževati ali jo celo uničiti. Oh, kako hitro lahko omadežujete svojo čistost! Samo ena misel, beseda, pogled vam utegne omadeževati sv. čistost, da, celo utegne vam uničiti zaklad sv. čistosti. Ti žaluješ, tužuješ, če izgubiš dragocen predmet. Misli si, da poseduješ veliko premoženje, pa ga izgubiš. Kajne, kakšna bi bila tvoja žalost? Kajne, tvoja žalost bi bila neutolažljiva? Velika bi bila tvoja izguba, ako bi ti posedovala velikansko premoženje in bi ga izgubila. A še mnogo, mnogo večja bi bila tvoja izguba, ako bi izgubila sv. čistost; tvoja izguba bi bila nenadomestljiva. Ako grešiš, moreš s strogo pokoro zopet zadobiti odpuščenje svojega greha, svojih grehov. Ako pa zapraviš z grehom svojo čistost, ne more nobena pokora ti več vrniti nekdanji sijaj tvoje čistosti. Sv. Ambrozij pripoveduje o neki krščanski devici, ki je dolgo časa čisto, brezmadežno živela, ki je bila dolgo časa svoji srenji zgled čistega življenja. A nekoč je grešila in z grehom zapravila sveto čistost. In kaj mislite, kaj je zapisal sv. Ambrozij o nesreči te nesrečne device? Sv. Ambrozij je zapisal o tej devici te-le žalostne besede: »Kot svetla zvezda si dolgo časa žarela; a zdaj je ta zvezda padla s svojega neba, njen žar je otemnel in ti si postala podobna črnemu oglju.« Krščanske device! Katerakoli izmed vas je še tako srečna, da hrani v svojih prsih še zaklad brezmadežne čistosti, ona naj bolj skrbno čuva, varuje, ščiti zaklad svoje sv. čistosti, kot more kak človek čuvati punčico svojega očesa. Ona naj večkrat prosi Ljubitelja čistih duš: »Gospod, daj mi prej umreti, kot pa izgubiti sv. čistost!« Ona naj večkrat iskreno moli z modrim Sirahom: »Gospod, Oče in Gospodar mojega življenja, ne pripusti me moji nestanovitnosti in ne daj mi pasti zavoljo nje in odvračaj od mene vso poželjivost! Odvzemi mi vso poželjivost in nikar se me naj ne loti nečisto poželjenje in ne izročaj me nesramnemu in razuzdanemu življenju!« (Prim. Sir. 23, 1—6.)

P. Dionizij Dušej.

Nagovori za mladino.

16. Sv. Alojzij — zgled ljubezni do najsvetejšega zakramenta.

Preljubi otroci! Na Oljiski gori se je poslovil Jezus od svojih apostolov in šel v nebesa. Bridka žalost je napolnila njih srca: popadali so na svoje obraze in milo jokali. Ali naj tudi mi jokamo, ker je Jezus zapustil svet? Nikakor! Jezus je še vedno med nami. Tam v tabernaklju biva pod podobo kruha. Noč in dan je torej v naši sredi in sicer zato, ker nas ljubi. Ta ljubezen mora vžgati naša srca, da ga ljubimo nad vse. In kako naj otroci ljubijo Jezusa, pričujočega v sveti hostiji, vidimo na angelskočistem mladeniču, na sv. Alojziju. Učite se od svojega šolskega patrona prav ljubiti najsvetejši zakrament!

Sveti Alojzij je bil sin bogatih in plemenitih staršev. Kot dečku mu ni manjkalo lepih igrač, in pozneje kot mladeniču tudi ne prilik, da bi se kratkočasil in zabaval. Ali njegovo srce ni bilo zavzeto za te stvari, katere mladina tako ljubi. Svetega Alojzija je vleklo drugam, namreč v domačo kapelico ali v cerkev pred tabernakelj. Le pri milem Jezusu v najsvetejšem zakramentu je našel pravi užitek, srečo in zadovoljnost. Če je imel le nekoliko časa, je hitel počastiti sveto Rešnje Telo. Prosti čas v šoli ali med ukom je porabil za Jezusa, in šele, ko je zapel zvonček v znamenje, da se je treba zopet učiti, se je poslovil od svojega ljubelega Zveličarja. Ako so ga hoteli domači ali učitelji najti v prostih urah, so šli v cerkev, in gotovo so ga našli. Češče je cele ure na kolenih preklečal pred Najsvetejšim ter se s pobožno in zbrano molitvijo pogovarjal z Jezusom kot prijatelj s prijateljem. Zato se dobijo tudi take podobice, na katerih sv. Alojzij kleči pred tabernakljem. Gotovo ste jih že videli! Morebiti ima tako sliko eden ali drugi izmed vas? — Dragi otroci! Kaj pač spoznamo iz tega, ker je sv. Alojzij tako rad bival pred oltarjem in tam tako goreče molil? Nič drugega ne, kakor njegovo veliko ljubezen do najsvetejšega zakramenta. Da, sveti Alojzij je ljubil Jezusa, ljubil prav močno. »Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce«, piše sv. Matej (6, 21.). Sveti Alojzij je imel zaklad v cerkvi, in zato je najraje in pogostokrat bival pri svojem dragem Jezusu. Otrok moj! Kje pa ti najraje prebivaš? Ali se ravnaš po svojem šolskem patronu? Ali po njegovem zgledu rad prihajaš v cerkev? In kako se obnašaš pred njegovim stanovanjem — pred tabernakljem? Jezusa sicer ne vidiš, vendar resnično živi pod podobo kruha. Jasno je govoril pri zadnji večerji — govoril on — večni in

pravi Bog: »To je moje telo« — »to je moja kri« (Mat. 26, 26. 28.). Torej ne več kruh, ampak Jezusovo telo; a kjer je njegovo sveto telo, tam je tudi njegova kri in duša. Da, celi Jezus, kot Bog in človek, biva v vsaki posvečeni hostiji. Zato ljubi Jezusa, skritega pod podobo belega kruha, ljubi s tem, da ga večkrat obiščeš, ko greš mimo cerkve, ali kadar greš v šolo ali iz šole. Z oltarja se sliši glas: »Pridite k meni vsi« (Mat. 11, 28.). Oh, stopí k njemu in reci prav pobožno: Češčen in zahvaljen bodi vsak čas, presveti božji zakrament! Ali moli zbrano: »Duhovno sveto obhajilo.« Jezus te bo vesel, blagoslovil te bo. Stori mu to veselje in potrudi se češče do njegovega stanovanja, saj potrebuješ njegove pomoči. Prav posebno pa mu pokaži svoje ljubeče srce na ta način, da ga boš večkrat vredno prejemal v svetem obhajilu, kakor je delal tudi sv. Alojzij.

Kako bi vam mogel povedati, kako željno je pričakoval vaš šolski patron dan prvega svetega obhajila! Kako vesel in srečen je bil ta dan! Lepo se je zahvaljeval svojemu dobremu Jezusu, da je stopil prvikrat v njegovo srce. In od tega dneva je večkrat pristopal k svetemu obhajilu. Da, vsak teden je klečal pri angelski mizi in pobožno zaužival nebeško jed. In kako skrbno se je pripravljaj in kako goreče zahvaljeval za veliko milost svetega obhajila? Tri dni je porabil kot pripravo na to najimenitnejšo gostijo, in tri dni se je Jezusu zahvaljeval, da se je ponižal priti k njemu v sveti hostiji. — Dragi otroci! Ali ne vidite v pogostnem svetem obhajilu njegove velike ljubezni do najsvetejšega zakramenta? Da, sveti Alojzij je ljubil Jezusa, skritega pod podobo kruha. Oh — hodite po tej poti tudi vi za svojim šolskim patronom! Večkrat pristopajte k obhajilni mizi! V tem boste pokazali svojo ljubezen milemu Zveličarju, ki radi vas zakriva svoje veličastvo v neznatni podobi belega kruha; a obenem boste najlaže ostali čisti na svoji duši — torej podobni sv. Alojziju. Jezus pravi: »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem« (Jan. 6, 57). Kjer Jezus prebiva, tam ne more biti greha, a kjer ni greha, tam je ljubezen doma. Kdor tedaj večkrat zauživa sveto obhajilo, ta ljubi Jezusa in takemu je obljubljeno večno zveličanje. »Kdor je moje meso in pije mojo kri« — govori Jezus — »ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan« (Jan. 6, 55.). Glej, kolika sreča te čaka! V nebesa boš sprejet, ako boš rad hodil k svetemu obhajilu. Gotovo boš odslej dalje večkrat sprejemal Jezusa v svoje srce. Le delaj tako! Samo da nimaš smrtnega greha, se smeš večkrat — celo vsak dan — približati angelski mizi.

O zares, dober in ljubezniv je mili Jezus! Ni mu bilo dovolj, da je postal človek; še bolj se je ponižal, ponižal tako, da se je popolnoma zakril pod podobo belega kruha. Noč in dan osebno živi med nami v zakramentu svetega Rešnjega Telesa, in sicer zato, ker nas ljubi. Ta njegova velika ljubezen naj vname vaša srca. Ljubite Jezusa — v tabernaklju resnično bivajočega, po

zgledu svojega šolskega patrona, svetega Alojzija. Kakor on, tako tudi vi radi prihajajte v cerkev, dostojno se obnašajte v njegovi hiši, molite pobožno pred njegovim stanovanjem, in večkrat ga prejemajte v svoja srca pri obhajilni mizi. Tako je delal sveti mladenič Alojzij v življenju, in sedaj gleda v nebesih Njega, katerega je ljubil v najsvetejšem zakramentu. To srečo boste uživali z njim tudi vi, ako boste po njegovem zgledu ljubili najsvetejši zakrament. Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

17. O svetem krstu.

Misijonar je zapazil na ladji, v kateri se je vozil, majhno dete. Mornarji so ga namreč našli v neki ulici in ga vzeli s seboj. Misijonar bi rad krstil dete. Mornarji ne dovolijo; hočejo, naj ga kupi. Misijonar jih vpraša: »Koliko hočete za otroka?« »Sto kron,« mu pravijo. Misijonar ni imel toliko denarja, rad bi pa otroku pomagal v nebesa, zato pravi: »Mornarji, otrok bo kmalu umrl. Koliko zahtevate zanj?« »Dajte nam trideset kron,« mu odgovore. Tudi te vsote ni imel duhovnik. Može v skrbi, da bi jim otrok res ne umrl in potem ne dobili ničesar, pravijo: »Koliko pa nam daste za dete?« »Deset kron vam dam,« reče misijonar. Može so bili s tem zadovoljni. — Duhovnik vzame dete, ga umije in položi poleg sebe. Nato potegne izpod suknje steklenico s krstno vodo in krsti dete. V nekaterih trenutkih pa izroči dete svojo čisto dušo v Jezusove roke. Presrečen otrok! — Srečni, nadvse srečni smo postali tudi mi vsi kmalu po rojstvu. Mašnik nas je oblił z vodo in izgovoril besede: »Jaz te krstim v imenu Očeta, in Sina in Sv. Duha.« Krstil nas je v imenu presvete Trojice. — O srečen dan, dan sv. krsta! Mnogo dobrega smo prejeli ta dan, postali smo otroci božji — sodediči Kristusovi — tempelj Sv. Duha. O tem želim danes govoriti.

Pri svetem krstu smo postali otroci božji. — V katekizmu smo se učili: »Adamov greh ni škodoval samo prvima človekoma; s svojimi hudimi nasledki je prešel tudi na nas, ki smo Adamovega rodu.« Na svoji duši smo torej na svet prinesli greh. Zato nas Bog ni ljubil in nikdar ne bi prišli k njemu v nebesa. Saj grešniki so otroci hudobnega duha, in za take ni prostora pri Bogu. Prišla je ura rešitve, preljubi otroci! Odpustil se nam je izvirni greh. Naša duša se je v tistem trunutku zasvetila v nebeški lepoti. Nobena svetloba na zemlji ne žari tako krasno, celo solnce ne blišči tako močno, kakor se je takrat svetila naša neumrjoča duša. Ta nadvse lepa, vzvišena, rajska lepota v duši se imenuje »posvečujoča milost«. Bog se raduje nad tako okrašeno dušo in govori onemu, kdor ima milost božjo: »Ta je moj ljubi sin (hči), nad katerim imam svoje dopa-

denje.« In tako je govoril ljubi Bog nam vsem, ko smo bili krščeni. O sreča nad vso srečo! Iz otrok hudobnega duha smo postali otroci božji. »Poglejte,« — piše ljubljenec Jezusov, sv. Janez — »kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se otroci božji imenujemo in smo« (I. Jan. 3, 1.) Deček, deklica — otrok božji si! Večje časti ne najdeš na zemlji. Ako bi te sprejel kak plemenitaš za svojega otroka, kako bi bil ponosen; še bolj vesel, ako bi te vzal cesar za svojega. Pri sv. krstu pa te je najvišji Gospod in Kralj uvrstil med svoje ljube otroke. Jaz sem tvoj Oče — ti moj otrok — tako ti je rekel Bog. Zavedaj se tega odlikovanja in živi kot se spodobi otroku božjemu. Pri sv. krstu so te vprašali: Se odpoveš hudobnemu duhu? njegovemu napuhu? njegovemu dejanju? Po botrih si odgovoril: se odpovem. Ne služi z grehom hudobnemu duhu, temveč ohrani čisto srce, da boš dopadel blagemu Očetu nebeškemu.

Pri sv. krstu smo nadalje postali sodediči Kristusovi. — To se pravi, dobili smo pravico do onega svetega kraja, kjer biva Jezus z vsemi angeli in svetniki. To resnico nam potrjuje sv. Pavel: »Ako smo otroci božji, smo tudi dediči; dediči sicer božji, sodediči pa Kristusovi« (Rim. 8, 17.). A kdo ne ve, dragi otroci, kje je ta blaženi kraj? Iz katekizma vemo: »Jezus Kristus je šel z lastno močjo, z dušo in telesom, vpričo svojih učencev, z Oljske gore v nebesa.« — Nebesa, ta prostor veselja in sladkosti; kraj, kjer ni nič hudega: ne trpljenja, ne lakote, ne mraza; stanovanje, določeno za angele in svetnike, da, Bog sam stanuje tamkaj. Ta sveta nebesa so postala tvoja — o otrok — tvoja v onem trenutku, ko si bil krščen. O sreča zate! — Sv. Ludovik, francoski kralj, je zelo častil domačo kapelo, v kateri je bil krščen. Kadarkoli je vanjo stopil, je poklenil pred krstni kamen, sklenil roke in presrčno molil. Ko so ga vprašali, čemu tako ljubi to kapelo, je odgovoril: »Kako bi ne mogel ceniti kraja, kjer sem postal dedič neminljive, večne — nebeške krone.« — Kot ta kralj bodite tudi vi hvaležni Bogu za neprecenljivo dobroto sv. krsta. To hvaležnost pokažite s tem, da boste zvesto posnemali njega, čigar sodediči ste. Kristus je živel sveto. Ohranite tudi vi nedolžno srce. »Blagor tistim, ki so čistega srca; ker bodo Boga gledali« (Mat. 5, 3.).

Pri sv. krstu smo postali t e m p e l j s v. D u h a. — V nebeški lepoti — kakor smo slišali — se je zasvetila naša duša pri sv. krstu. Njena lepota je bila toliko, da je Sv. Duh, pravi Bog, stopil vanjo in rekel: tu bom sedaj prebival, tu bo moje bivališče, moj tempelj. Pri sv. krstu smo torej postali tempelj Sv. Duha. Sv. Pavel piše: »Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da Duh božji v vas prebiva« (I. Kor. 3, 16.). O otrok moj! Sv. Duh, tretja božja oseba, stanuje v tebi — stanuje v tvoji duši, duša pa prebiva v tvojem telesu. Bog sam torej biva v tebi! Oh, kolika sreča te je pač objela pri sv. krstu! Tebe nezmožnega otroka je Bog izvolil, da noč in dan stanuje v tebi.

Nikdar ne pozabi na to veliko dobroto božjo! — Ko so od sv. krsta prinesli že omenjenega Ludovika, francoskega kralja, ga je mati poljubila in rekla: »O srečno dete, ki si postalo tempelj Sv. Duha. O da bi pač to stanovanje nikdar ne bilo omadeževano s kakim grehom!« — In Ludovik je spolnjeval to materino željo. Kako pa vi — ljubi otroci — pazite na svojo dušo, kako na telo? Kolikokrat je eden ali drugi kaj hudega mislil, govoril, videl, morda celo storil! S tem je omadeževal svoje ude; svoje telo, omadeževal svojo dušo. Belo oblačilo so mašnik pri krstu položili nate in te opomnili, da ohrani nedolžnost. Potrudi se torej, da obvaruješ čisto dušo, zakaj le v čisti duši stanuje Sv. Duh.

Da bi laže ohranil čisto srce, so ti izbrali starši posebnega svetnika — to je tvoj krstni patron. Posnemaj ga in vsak dan se izročaj v njegovo varstvo. Ponovi češče iz molitvenika krstno obljubo, zlasti na rojstni dan in na dan sv. obhajila. Zlasti pa živi po naukih, katere si obljubil spolnjevati pri sv. krstu. Le tako boš vedno — otrok božji, sodedič Kristusov in tempelj Sv. Duha. Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

Pogled na slovstvo.

Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1917. Pozna se mu vojska. Znatno manjši je. Pol knjige zavzema imenik in inserati. Slovstvena polovica — poleg navadne koledarjeve vsebine — je hvalevredna. Zlasti povest »Mutasti birič« bo krepko učinkovala. Z veseljem jo človek prebere dvakrat, trikrat. Fr. Milčinski zna sladko smehljaje čudovito grenke drobiti. Kljub temu ali ravno zavoljo tega bi ga radi pogosto srečali. — Poučna sta spisa »Torpedo« in Jos. Zupančev: »Zakaj pešajo nekateri obnovljeni vinogradi?« Zelo instruktiven je spis »Svetovna vojska«. Krasé ga čedne slike; zlasti bodo ugajali portreti naših vojskovodij. — Pesništvo je v knjigi še dosti živahno, kakor so zdaj časi za to stroko slabi. — Prihodnje leto izda Družba le štiri knjige. Prav! Rajši manj, pa boljše!

Josip Volc.

Protialkoholne kateheze. (Zbirka protialkoholnih spisov »Svete vojske« v Mariboru. Zvezek 4.) Str. 24. Maribor, 1917. Založila »Sveta vojska« v Mariboru. Tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena 15 vinarjev.

Knjižica obsega tri protialkoholne kateheze. Zasnovane so na podlagi svetega pisma in prirejene kot prave biblične kateheze. »Trezni Daniel«, »Razuzdani Baltazar«, »Sv. Janez Krstnik« so naslovi katehez. Izpeljane so po psihološko utemeljenih formalnih stopnjah: uvod, podavanje, razlaga, naobračba. Vobče so prav porabne. Na eno stvar pa naj opozorim. Dr. D. Prümmer, vseučiliščni profesor v Freiburgu, polemizira v letošnji Theol.-prakt. Quartalschrift (str. 322 in sl.) zoper trditev: Vsaka kaplja alkohola je strup. »Če je vsaka

kaplja alkohola strup,« tako pravi, »potem posveti in uživa duhovnik pri vsaki sveti maši strup, potem je Kristus na ženitnici v Kani vodo izpremenil v strup, potem je sv. Pavel svojemu učencu Timoteju priporočal strup. Seveda deluje čisti alkohol, zaužit v večjih množinah, strupeno, t. j. škodljivo na človeški organizem; toda enako učinkuje cela vrsta snovi, ki jih za svoje življenje ne moremo in nočemo pogrešati. Navajam samo našo kuhinjsko sol, ki je, če uživaš samo, znatno strupenejša in škodljivejša kot alkohol. Če bi sedaj kdo prišel in rekel: Kuhinjska sol je strup, zato popolna zdržnost od kuhinjske soli! — bi se zares osmešil« (l. c. 328). V naših katehezah stoji na str. 21. trditev: »Alkohol je strup. Otrok, ki pije alkoholne pijače, zastruplja svoje telo in ga spravlja v bolezen«. In na strani 24.: »Kajne, otroci, da sedaj vsi sovražite alkohol, ki tako škoduje človeku na telesu in na duši«. Ti stavki so sicer sami na sebi nedolžni. Toda, ko katehet postavi otrokom pred oči darove božjega Srca Jezusovega v Kani in zlasti v jeruzalemski obednici, ga vendar težko moti zavest: Otroci gledajo v vinu alkohol, strup; vino jim je strupena pijača. Zato moj nasvet: Ne udrihajmo nikdar proti alkoholu, ampak le proti alkoholizmu. Naši mali naj bodo abstinente v sovraštvu do zlorabe alkohola, ne pa v sovraštvu do alkohola samega. Z besedo strup nikar preveč ne operirajmo pri otrocih. Nezmernost naj se jim zastudi v dno duše, vesela splošna treznost pa bodi cilj njihove idealne abstinence. Toliko pripomnim k sicer jako dobrim katehezam kot katehet in abinent.

Tomaz Tavcar.

Filibert Vrau, katolički organizator (1829—1905). Po francuskom napisao Miroslav Vanino D. I. Str. 251. (Knjige katol. života. Knjiga prva.) Zagreb, 1916. Tisak kr. zemaljske tiskare. Cena K 2-30, s poštnino K 2-55.

Starejšina hrvatskih katoliških akademikov zagrebški odvetnik dr. Stjepan Markulin je začel izdajati »Knjige katoličkog života«. Za prvo knjigo je priredil jezuit Miroslav Vanino zelo poučen življenjepis Filiberta Vraua, katoliškega organizatorja na Francoskem. Bil je lajik, tovarnar, toda mož globokega katoliškega prepričanja in pobožnosti. Deloval je v Vincencijevih konferencah, v patronažah, v mladeniških društvih. Povsod, kjer ni bilo organizacije, jo je sam zasnoval, tako delavsko organizacijo, društva za napravo katoliških domov, hiše dobrega tiska, društva za vzdržavanje katoliških šol in vseučilišča itd. Povsod so bili njegovi uspehi izredni, tako da se moramo začudeno vprašati: Ali more en sam človek toliko storiti? Posebno moč za delo je prejel od Zveličarja v svetem zakramentu; saj se je ravno v češčenju Najsvetejšega posebno odlikoval: organiziral je nočno češčenje in javne evharistične shode. Njegovo delovanje je bilo najprej omejeno na rojstno mesto Lille; pozneje je segal vpliv njegovih organizacij po vsem Francoskem. — Življenjepiš znamenitega katoliškega organizatorja je vreden vsega priporočila. Dobiva se pri gori imenovanem izdajatelju v Zagrebu (Kurelčeva ulica broj 3).

R.